

GLASILO

Ustanovljeno - Established in 1996

GLASILO kanadskih Slovencev

Izdaja - Vseslovenski kulturni odbor
Published by - All Slovenian Cultural Committee
770 Browns Line, Toronto, ON M8W 3V2
www.theslovenian.com

President Marjan Kolari-
Tel: 905-273-4678

E-mail: marjan_kolaric@hotmail.com

Glavni urednik - Editor - Leander [kof
Tehni-ni sourednik - Frank Brence
Sourednik za angle{-ino - Richard Vuk{ini-

Sodelavke:

Anica Resnik, Tja{a [kof in Milena Sor{ak

Letna naro-nina - yearly subscription
Kanada \$25.00, ZDA \$30.00 US
Europe \$40.00 US

Address you comments to: Frank Brence,
94 Glenthorne Drive, Toronto, ON M1C 3X5
Tel: 416-281-6794, Fax: 416-281-4287
E-mail: fbrence@aol.com

Iz vsebine

- 4 Uvodne besede
- 5 Ob smrti Sv. O-eta Janeza Pavla II
- 6 Republic of Slovenia at the Death of Pope John Paul II
- 9 Kardinal Joseph Ratzinger je novi Pape` Benedikt XVI.
Izvolitev novega pape`a
Pape` Benedikt XVI. bo 'z veseljem' obiskal Slovenijo
- 10 V Sloveniji ob izvolitvi pape` Benedikta XVI.
- 11 60 let potem
- 12 Ribi-i-eva obremenilna pri-a
- 13 Leta strahote na i`anskem 1941-1945
- 14 Spomini urednikov Glasila
- 15 [esdeset let
- 17 Kri`eva pot
- 18 Re{itelj {est tiso- Slovencev
- 20 Angle{ki me{etarji slovenskega holokavstva
- 21 Na{e @ivljenje
- 22 Pape` Benedikt XVI. na umestitveni ma{i...
Dru{tvo Holiday Gardens izvolilo novega predsednika in podpredsednika
- 23 Kratka zgodovina slovenskega dru{tva BLED
- 24 Razstava "Vojna za Slovenijo" in film "Slovenija na barikadah" v Torontu
- 27 Proslava slovenskega kulturnega praznika v Torontu
Razstava in film o osamosvojitvi Slovenije s Kulturnim dnevom v SAVI
- 28 Dejavnost slovenskih organizacij
Pomladni banket dru{tva SAVE
- 29 Politika - Ob stodnevnicu prevzema vajeti vladne oblasti v Sloveniji
Vodja sindikalnega gibanja ZSSS grozi novi vladi s splo{no stavko
- 30 Po letu dni v EU je Slovenija zgodba o uspehu, a prihajajo novi izzivi
Prevajalcev in tolma-ev za sloven{-ino v EU {e vedno premalo
- 31 Gospodarstvo - Slovenija
Boj za zavarovalni{ki imperij
Dr`ava ima iz dneva v dan manj Triglava
- 32 Odstopila le predsednik in -lan nadzornega sveta Zavarovalnice Triglav
Uprava Zavarovalnice Triglav ponavlja, da je zavarovalnica vredna 110 milijard tolarjev
- 33 Lov za mariborskim zakladom
- 34 Vlada bo s preostankom kupnine od NLB odpla-ala obveznice RS
Slovenija {e vedno zaostaja za razvojnim povpre-jem EU; cena delovne sile vse vi{ja
- 35 Vlada bo predlagala nov praznik - dan slovenske enotnosti
- 36 Ceste v Republiki Sloveniji
Dr`avni Zbor o kilometrih novih avtocest
- 37 Obvestila
- 38 Stane Pajk
- 39 Zadnji ples izbrisanih
Pogre{ane slike
- 40 Magova klasi-na trilogija ob deseti obletnici
- 44 Canadian Slovenian Historical Society
- 47 Ta knjiga velja bolj za Slovenijo kot za vas v Kanadi
- 51 [port
- 53 Events Calendar for May, June & July 2005
- 54 Druga poroka princa Charlesa in Camille Parker Bowles

Uvodne besede

S sodelovanjem slovenskih druŕtev in ustanov v ju' nem Ontariju je Slovenska Vojska 19. in 20. februarja pripravila v Torontu ter 27. februarja v Kitchenerju enkratno razstavo in film o osamosvojitvi Slovenije. 25. februarja je Toronto praznoval svoj tradicionalni Kulturni Dan, kateremu je sledil 13. marca letni ob-ni zbor Kanadskega slovenskega Kongresa, ki je bil zdru'en s pestrim kulturnim programom.

2. aprila smo sledili pape' evemu zadnjemu, 105. apostolskemu potovanju k svojemu O-etu in Stvarniku po zasl'u eno priznanje. Ve-ina vernikov pa tudi upa in 'eli, da bi bil naŕ priljubljeni pokojni Sveti O-e ŕe letos proglaŕen kot "Sveti Janez Pavel II Veliki", ki naj bi ŕe vnaprej ostal patron slovenskega naroda in zagovornik sprave in miru na naŕem planetu.

Slovenski narod dolguje Janezu Pavlu II veliko zahvalo, saj je s svojim zgodnjim januarskim priznanjem leta 1992 spro'il plaz priznanj 15. januarja, kar je odlo-ilo hiter sprejem mlade slovenske dr'ave v skupnost Zdru'enih Narodov.

Letos se v upanju sprave spominjamo 60-letnico tragi-nih majske izvensodnih povojnih pobojev komunisti-ne revolucije, ki ŕe vedno razdvaja naŕ narod. @alibog simboli-no spravno rokovanje v Ko-evskem Rogu med (bivŕim prvakom KPS in tedanjim predsednikom RS) Milanom Ku-anom s tedanjim ljubljanskim nadŕkofofom dr. Alojzijem [uŕtarjem (ob priliki odkritja spomenika 'rtvam povojnega poboja) ni uspelo uresni-iti narodne sprave. Slovenija je sedaj edina grenko razdvojena dr`ava v Evropi.

Po dolgi in mrzli zimi so se po spremembi v poletni -as za-eli toplejŕi dnevi tudi v Kanadi in z njimi ve- pomladnih aktivnosti naŕih druŕtev in ustanov.

Po posvetovanju s predstavniki VSKO je bilo odlo-eno, da bo Glasilo objavilo ŕe v tej izdaji Glasila novo izvoljenega pape'a, -eprav je to zahtevalo masovne vsebinske spremembe. Upam, da bodo naŕi bralci s temi spremembami naŕli to zgodovinsko izdajo Glasila zanimivo in informativno, -eprav je ta odlo-itev zahtevala zamudo njegove publikacije. Nasvidenje koncem junija!

OBVESTILO VELEPOSLANI[TVA REPUBLIKE SLOVENIJE V OTTAWI

V Torontu bo od 8. do 19. maja potekal Prvi Filmski in glasbeni festival Evropske unije. Festival ki ga organizira Goethe Institut.

Z veseljem vas obveŕ-amo, da bo sodelovala tudi Slovenija, in sicer s filmom "Pod njenim oknom" (Beneath Her Window) re`iserja Metoda Pevca. Film bo prikazan v nedeljo, 15. maja ob 13.00 uri, ter v ponedeljek, 16. maja ob 21.30 uri. Film je v slovenskem jeziku z angleŕkimi podnapisi. Predstavitev bo v prostorih Goethe Instituta, 163 King St. W. Toronto, Telephone: 416-593-5257.

Vstopnice so brezpla-ne, velja pa sistem "first come first served". Mo`ne so telefonske rezervacije. Vstopnice pa je potrebno dvigniti 20 minut pred predstavo. V skladu s pravili Goethe Instituta je starostna meja za ogled filmov 18 let.

Ob smrti Sv. O-eta Janeza Pavla II.

Povzeto po Radiju Glas kanadskih Slovencev - 3. april 2005

“^utim veliko bole-ino ob izgubi, hkrati pa sem tudi hvale`en za vse,” je pred ma`o zdu{nico povedal slovenski metropolit nad{kof Uran in pojasnil, da je pape` naredil veliko za Slovenijo. “Priznal je na`o samostojnost in dvakrat nas je obiskal,” je dejal in dodal, da nas je opozoril tudi na to, da moramo biti na svoje korenine ponosni.

Slovenija se bo svetega o-eta Janeza Pavla II. trajno spominjala z veliko hvale`nostjo, je v dana{nji izjavi za javnost po smrti pape`a dejal predsednik vlade Janez Jan{a. “Nikoli ne bomo pozabili njegove podpore v najusodnej{i -asih za Slovenijo, njegovega zgodnjega mednarodnega priznanja nove slovenske dr`ave, njegovega spo{tovanja do slovenskega jezika, njegovih dveh obiskov v na{i domovini, ki so zaznamovali prehod v novo tiso-letje,” je dejal Jan{a.

“Z globoko `alostjo smo sprejeli vest o smrti svetega o-eta Janeza Pavla II. Sveti o-e je bil nesporni vodja rimskokatoli{ke cerkve, pa tudi velik dr`avnik. Bil je glasnik svobode, solidarnosti, pravi-nosti in miru. Bil je velik zagovornik spo{tovanja in sodelovanja med razli-nimi verami, zaradi -esar njegovo delo cenijo po vseh celinah,” je {e povedal premier.

Pape` Janez Pavel II. je po Jan{evih besedah poznal svet in vztrajno pomagal iskati odgovore na njegova najbolj zapletena protislovja. “Zato se je moral soo-iti z nasprotovanji, vklju-no s poskusom atentata, ki je prizadel njegovo fizi-no zdravje. Kljub tem oviram je vztrajno sledil svoji izbrani poti,” je dodal premier.

“Njegova zasluga je, da se je prostor svobode in demokracije raz{iiril tudi na srednjo in vzhodno Evropo, da je padla `elezna zavesa. Dana{nja

zdu`ena Evropa, katere del smo, je tudi njegovo delo,” je {e izpostavil Jan{a. “S pogumom, vztrajnostjo in obrambo {ibkih je in bo navdihoval generacije.”

V Rimu so se poslovili od pokojnega sv. o-eta tudi predsednik RS Janez Dernov{ek, predsednik vlade Janez Jan{a, predsednik DZ France Cukjati in minister za zunanje zadeve Dimitrij Rupel.

Republic of Slovenia at the Death of Pope John Paul II

Official Press release 4. april 2005

The Government, headed by Prime Minister **Janez Jančar**, received the news of the death of the Holy Father, Pope John Paul II, with deep sorrow. The Holy Father was an extraordinary personality and a great leader who will remain indelibly in our memories as a staunch defender of freedom, justice and peace and as a great friend of the Slovenian nation.

During the period of Slovenia's attainment of independence and search for international recognition, the Holy Father showed great goodwill and support to the young Slovene state, something, for which we will always be grateful. In the last decade he twice honoured us with a visit to Slovenia, as well as demonstrating his attention to Slovenians in numerous addresses pronounced in the Slovenian language.

Although the death of the Holy Father leaves an enormous void, the world is richer for his legacy. There is no doubt that many generations and individuals will continue to find inspiration in the treasury of his worldly wisdom, for the good of all people. Pope John Paul II was and will remain a great man on the side of the weak.

On receiving the sad news, President **Janez Drnovšek** recalled how, through his messages and spiritual influence, Pope John Paul II constantly encouraged the spread of freedom and encouraged people to take a courageous stand even in the case of risky changes where the outcome was unclear. It is in this sense that we remember him in Slovenia, since his contribution, when Slovenia was attempting to establish its independence and achieve international recognition, was a significant one. We will remember him as a great friend to Slovenia.

Pope John Paul II sought contact with other religions. He tried to establish better understanding between them and to bring all

religions together with the common aim of establishing the harmonious development of humankind. This is an activity of the utmost importance, since only in this way – through joint efforts in the spiritual sphere and through the combined efforts of religious and political leaders and, of course, all peoples and individuals in the world who desire the harmonious development that will enable humankind to survive in the long term – only in this way will we succeed. On a day such as today, it is this message of the Holy Father's, and the understanding of this message, that should find particular expression.

The Speaker of the National Assembly **France Cukjati** wrote that with the death of Pope John Paul II the Church and the world have lost a truly sincere human model in efforts for peace in the world and for greater justice in relations between peoples. Pope John Paul II will be remembered as one of the greatest popes in the history of the Roman Catholic Church. He was great in his simplicity and his great love for the world and for life.

In a period sadly marked by hatred between nations, classes and faiths, he set out the fundamental ethical principle of the new global world: understanding, solidarity and love that transcends all national, racial and religious barriers.

Only history will be able to evaluate his contribution to reconciling east and west, north and south, Christianity and Islam. But his contribution to awakening faith in the strength of simple human love can be felt by everyone who ever met him.

Kardinal Joseph Ratzinger je novi PAPE@ BENEDIKT XVI.

“Habemus papam (Imamo pape`a),” je z balkona bazilike svetega Petra v Rimu 19. aprila oznanil prvi kardinal diakon, protodiakon, kardinal Jorge Arturo. Novi pape` je Nемеc Joseph Ratzinger, izbral pa si je ime Benedikt XVI. Dogodek v `ivo prena`a vatikanska televizija. Ratzinger bo na polo`aju nasledil pape`a Janeza Pavla II., ki je umrl 2. aprila. Novi poglavar Katoli`ke cerkve je na balkonu bazilike svetega Petra v Vatikanu prvi- nagovoril kakih sto tiso- vernikov, ki so se zbrali na Trgu svetega Petra, in podelil blagoslov urbi et orbi, mestu in svetu.

“Sem preprost in poni`en slu`abnik Gospoda. Z zaupanjem gremo naprej, pri tem nam bo pomagal Gospod, njegova mati Marija pa nam stoji ob strani,” je dejal. Svojega predhodnika, pape`a Janeza Pavla II. je v nagovoru ozna-il za velikega.

78-letni Ratzinger je bil do smrti Janeza Pavla II. prefekt kongregacije za nauk vere. Bil je dekan kardinalskega zbora in zagovornik skrajno konservativnih stali{- cerkve, zaradi -esar velja tudi za ideologa Vatikana. Nekdanji muenchenski nad{kof je za -asa pape`evanja Janeza Pavla II. veljal za enega najvplivnej{i}h mo' v Vatikanu.

Ratzinger se je rodil 16. aprila 1927 v nem{kem kraju Marktl am Inn. Leta 1977 je postal muenchenski nad{kof, {tiri leta kasneje pa je od{el v Rim ter postal vodja vatikanskega “ministrstva za teologijo” oz. prefekt kongregacije za nauk vere. Je eden redkih kardinalov rimske kurije, ki je to postal `e pred prihodom Janeza Pavla II. na -elo rimskokatoli`ke cerkve.

Ratzinger je osmi Nемеc na polo`aju pape`a. Zadnji pape`, ki si je izbral ime Benedikt, je bil Italijan Giacomo della Chiesa, ki je pape`eval med letoma 1914 in 1922.

Izvolitev novega pape`a

STA, 19. april 2005

Kardinali elektorji so 19. aprila v Vatikanu na konklavu v -etrtem krogu izvolili novega pape`a, saj se je iz dimnika na Sikstinski kapeli ob 17.49 pokadil bel dim, deset minut kasneje pa so zazvonili tudi zvonovi bazilike svetega Petra in tako potrdili izvolitev 264. naslednika apostola Petra in prvega pape`e v novem tiso-letju.

Doslej na najve-ji konklavi za izvolitev novega pape`a v zgodovini rimskokatoli`ke cerkve se je za-el v ponedeljek 18. aprila okoli 18. ure v Sikstinski kapeli. 115 kardinalov elektorjev z vsega sveta je za zaprtimi vrati kapele in dale- od o-i javnosti izbiralo prvega pape`a 21. stoletja in odlo-alo o prihodnosti Cerkve, ki {teje ve- kot milijardo vernikov.

Pape` Benedikt XVI. bo 'z veseljem' obiskal Slovenijo

Vatikan, 24. april 2005

Na sprejemu, ki ga je pape` Benedikt XVI. pripravil za vodje delegacij, je Janezu Jan{i}i dejal, da pozna Slovenijo, ki je zelo lepa de`ela ter naro-il pozdrave za vse njene prebivalce. Janez Jan{sa je pape`a Benedikta XVI. tudi povabil na obisk v Slovenijo, za kar se mu je Sveti O-e zahvalil in dodal, da bo 'z veseljem obiskal na{o dr`avo'.

Poleg nad{kofa Alojza Urana in premiera Janeza Jan{e so bili v slovenski delegaciji tudi ministra Milan Zver in Andrej Bajuk s soprogo.

V Sloveniji ob izvolitvi pape'a Benedikta XVI.

STA, 19. april 2005

Po vseh slovenskih 'upnijah so v skladu z navodili slovenskih {kofov 15 minut po izvolitvi novega pape'a zvonili cerkveni zvonovi v njegovo -ast. Z balkona bazilike svetega Petra v Vatikanu so kasneje naznanili, da je novi pape' nem{ki kardinal Joseph Ratzinger, ki je nasledil 2. aprila umrlega pape'a Janeza Pavla II.

Kot so sporo-ili iz tiskovnega urada Slovenske {kofovske konference, bodo duhovniki v nedeljo po izvolitvi svetega o-eta v pridigi ali v oznanilih predstavili novega svetega o-eta.

Ljubljanski nad{kof in metropolit **Alojz Uran** je izvoljenega pape'a Benedikta XVI. Ozna-il za preprostega -loveka, ki se bo tako kot njegov predhodnik Karol Wojtyla znal pribli'ati so-loveku. Dejal je {e, da je Nemeec Joseph Ratzinger ob zadnjem nagovoru v vlogi kardinala v ponedeljkovi ma{i pred za-etkom konklava poudaril predvsem, da se ho-e vrniti k osnovam vere in zajemati za oznanilo dana{njega -asa. Prednost novega pape'a je po mnenju nad{kofa Urana v tem, da posku{a trdne osnove, na katerih je -love{tvo raslo in se razvijalo skozi stoletja, tudi danes posredovati sodobnemu okolju.

V odnosih med Svetim sede'em in Slovenijo pa po mnenju Urana ni pri-akovati ve-jih sprememb. "Vesel sem, da imamo pape'a, ki nas pozna, ki ve za Slovenijo in ki pozna razmere v slovenski Cerkvi, je sporo-il Uran.

Predsednik republike **Janez Drnov{ek** je prepri-an, da bo novi pape' Benedikt XVI. nadaljeval delo in usmeritev njegovega predhodnika pape'a Janeza Pavla II. "Dejstvo, da je bil izvoljen tako hitro, ka'e na to, da je imel veliko podporo med kardinali in da je bilo verjetno 'e vnaprej jasno, koga vidijo kot naslednika dosedanjega pape'a," je ob izvolitvi nem{kega kardinala Josepha Ratzingerja povedal predsednik dr'ave.

Po mnenju predsednika bo {lo poslanstvo novega pape'a v smeri poudarjanja in {irjenja duhovnosti, Benedikt XVI. pa bo tako kot pape'

Janez Pavel II. {iril sporo-ilo miru, meni Drnov{ek. Novi pape' bo po njegovem mnenju tudi iskal stik z drugimi verami, posku{al pribli'ati religije v podajanju nekaterih temeljnih -love{kih vrednot in opozarjati na socialne razlike v svetu. Drnov{ek {e pri-akuje, da bo pape' Benedikt XVI. Sku{al pomagati politiki pri iskanju re{itev glavnih svetovnih problemov.

Predsednik vlade **Janez Jan{a** je z zadovoljstvom sprejel vest o izvolitvi kardinala Josepha Ratzingerja za novega pape'a, kateremu je premier -estital in izrekel najbolj{e 'elje ob izvolitvi. Jan{a upa, da bo novi pape' nadaljeval poslanstvo Janeza Pavla II. in si prav tako prizadeval za solidarnost, pravi-nost in mir.

Predsednik vlade je {e prepri-an, da se bodo dobri odnosi med Slovenijo in Svetim sede'em nadaljevali, so sporo-ili iz premierovega kabineta.

Po mnenju predsednika dr'avnega zbora **Franca Cukjatija** novoizvoljeni pape' Benedikt XVI. u'iva veliko podporo kardinalov in Cerkve, saj "smo nenavadno hitro zagledali bel dim". "Novi pape' pomeni veliko predvsem za Evropo. Prepri-an sem, da bo svojo {iroko filozofsko in teolo{kno dimenzijo uveljavil tudi v svojem delu. Ta pape' predstavlja neko dopolnitev prej{njega pape'a v svojem zelo jasnem filozofskem in teolo{kem nazoru," je ob izvolitvi nem{kega kardinala Josepha Ratzingerja povedal predsednik parlamenta.

Slovenski {kofje so se po izvolitvi novega pape'a Josepha Ratzingerja zahvalili bogu ter pape'u Benediktu XVI. izrekli vdanost in najlep{e 'elje v pripro{nji k Svetemu Duhu. Ob tem so izrazili 'eljo, da bi novoizvoljeni pape' podobno kot njegov predhodnik Janez Pavel II. -im prej obiskal Slovenijo.

"Sveti Duh naj vodi njegovo `ivljenje in delovanje vesoljne Cerkve po poteh nove evangelizacije sodobnega sveta."

60 LET POTEM

Dr. France Habjan

Letos v mesecu maju se bomo spominjali 60. letnico konca druge svetovne vojne. Bili smo pri-e kako se je tega dogodka veselil svet, ki je komaj pri-akoval konca ne-love{kega po-etja. Za marsikateri narod v vzhodni Evropi in na Balkanu pa je bil ta konec vojne dejansko tragedija, ki se je razbohotila z obra-unjavanjem, katerega ni bilo videti konca.

Slovenijo je konec druge svetovne vojne na{el kot {e nikoli poprej v zgodovini, v popolni narodni razdvojenosti in z groze-o razse' nostjo sovra{tva... Tragi-no se je v upor proti okupatorju 'e v samem za-etku, se pravi 'e v prvem letu okupacije, vnesel politi-no ideolo{ki faktor, ki je razdvojil slovenski narod v dva tabora; levega in desnega in {e do danes Slovenci nismo utegnili dose-i narodne sprave.

Glavni vzrok pri tej nespravnosti je vpra{anje ali je bil medvojni oboro'eni upor revolucija ali NOB. ^e bi bil ta odpor resni-no in dobronamerno NOB proti okupatorju, potem gotovo ne bi bilo narodne delitve na dva tabora. Usodno zgodovina danes 'e zatrduje, da se je upor proti okupatorju oportunisti-no prenesel dejansko v revolucijo in po italijanskj kapitulaciji septembra 1943 v dr' avljansko vojno z namenom prevzeti oblast po koncu vojne.

Velja poudariti, da je pri-ela v Ljubljanski pokrajini oboro'eni upor proti okupatorju politi-na organizacija Osvobodilna Fronta, (27. 4. 1941), ki je bila ob ustanovitvi strankarsko pluralisti-na koalicija. V te za-etne partizanske voja{ke sile so se vklju-ili vra-ajo-i revolucionarji iz {panske dr' avljanske vojne (Ale' Bebler, Stane Rozman, Stane Bobnar itd.) in v Moskvi vzgojeni revolucionarji (E. Kardelj, I. Ma-ek, B. Kidri-, M. Ribi-i- itd.). Dolomitska izjava pa je 28. 2. 1943 popolnoma poru{ila koalicijski zna-aj OF in komunisti-na partija je tedaj prevzela popolnoma politi-no in voja{ko vodstvo. Ob sesulu fa{izma septembra 1943 in z nastopom domobranstva, ki se je uprlo revolucionarnemu nastopanju, se

je dr' avljanska vojna razbohotila v taki meri, da je ni bilo ve- mogo-e zajezi. Pomembno je poudariti, da te revolucionarne miselnosti v za-etku ni bilo opaziti na [tajerskem, Primorskem in Gorenjskem: na Dolenjskem in Notranjskem pa je bil boj zaznamovan kot revolucionarni nastop v slovensko dru'beno stvarnost, znan kot razredni boj, ki se je potem posplo' il po vsej okupirani slovenski de'eli.

Dogodki meseca maja 1945 z vso silovitnostjo prika'ejo tragedijo konca druge svetovne vojne na slovenskem. Slovenija je postala eno samo grobi{-e. [tevalo pokon-anih po maju 1945 se pribli'uje {tevilu smrtnih 'rtev v potresnem potopu 26. decembra 2004 v Aziji. Du{evni pretres je tedaj legel na slovenskega -loveka. Spomenka Hribar v njenem delu KRIVDA IN GREH (1987) je takole zapisala"naj povem {e enkrat, da dogodenega na Rogu ni mogo-e izbrisati do te mere, da bi se zni-ilo, kakor da ga sploh ni bilo" in Edvard Kocbek, ki je videl v revolucionarnem naprezanju preobrazbo zna-aja slovenskega -loveka je v noveli BLA@ENA KRIVDA (1984) izrekel: "Spoznal sem, da potvarjam resni-nost, -e si ne ustvarjam lastnih odgovorov".

Slovenci bi morali po 60 letih kon-no dose-i spravo: to je moralno dejanje, ki nas bi povsem osvobodilo pretekle zadol'enosti. Za spravo sta potrebna priznanje krivde in ob' alovanje. Spravni proces je v Sloveniji pri-ela slovenska Cerkev, ko je na veliki -etrtek 7. aprila 1977 nad{kof dr. Jo'e Poga-nik javno prosil odpu{-anja za vse krivice, ki so jih slovenski kristjani povzro-ili komurkoli na ' ivljenju, imetju in dobrem imenu. Iste besede je ponovil 7. aprila 1987 nad{kof dr. Alojzij [u{tar v ljubljanski stolnici in dodal, da ni druge poti v prihodnost kakor pot sprave. Tema dvema dejanjima se je potem pridru' ila 13. marca 1990 slovenska {kofovska konferenca in 24. marca 1990 je bila v javnih sredstvih obve{-anja objavljena "Torontska izjava." Ti omenjeni spravni posegi so vsebovali obe zahtevi,

ki sta potrebni za spravo. Povdariti je treba tudi, da je predsedstvo RS 5. marca 1990 objavilo izjavo o narodni umiritvi kot pogoj za mirno so'itje, katero naj bi pozneje privedlo do splošne narodne sprave. [e preje junija 1990 je bila v Rogu spominska spravna slovesnost kot sprava med mrtvimi, kjer sta si podala roke nadškof dr. Alojzij [uhtar ter predsednik predsedstva RS Milan Ku-an...

Ob 50 letnici konca druge svetovne vojne je Zveza Zdru'enj Borcev objavila 17. 1. 1995 spomenico namenjeno Dr'avnemu zboru. S tem dokumentom se je omenjena organizacija pribli'ala spravnemu procesu. Ta dokument navaja dobesedno "ne moremo mimo dogodkov, ki so se sicer zgodili 'e po 9. maju 1945, ko so na slovenskem ozemlju pokon-ali mno'ico ujetih pripadnikov... mimo sodi~- in mo'nosti posameznega zagovora." Izjavo na 10 straneh je podpisal predsednik Ivan Dolni-ar. Omenjena izjava je zgodovinsko pomembna zato ker izre-no

Ribi-i-eva obremenilna pri-a

Igor Kr{inar, MAG

Po sledih slovenskega holokavsta Albert Svetina – Erno, nekdanji pomo-nik na-elnika Ozne za Slovenijo, razkriva, kako se je zgodil najve-ji pokol v polpretekli slovenski zgodovini. Spominja se, kako so v vrhu komunisti-ne partije pripravljali sezname za likvidacijo okoli 17 tiso-sumljivih oseb in na tej podlagi po vojni organizirali mno'i-ne poboje. O njihovi usodi naj bi odlo-ala na-elnik slovenske Ozne Ivan Ma-ek – Matija in njegov namestnik Mitja Ribi-i- – Ciril.

Prej{nji teden je Svetina predstavil knjigo Od osvobodilnega boja do banditizma, v kateri je zapisal svoje spomine na partizanstvo in povojne poboje. Ker se je {e kot mlad fant pred italijanskim fa{izmom umaknil v Ljubljano, se je po okupaciji takoj vklju-il v OF in postal komunist. Videl je, kako so komunisti-ne likvidacije v Ljubljani in revolucionarni teror na osvobojenem ozemlju povzro-ili dr'avljansko vojno in kolaboracijo nasprotnikov komunizma z okupatorjem. Aprila 1944 je Svetina postal

poudari, da so se ti poboji dogajali po koncu svetovne vojne. Iz tega pa sledi, da so bila to zgolj revolucionarna dejanja, ki absolutno niso uspo{tevala zahtev mednarodnega prava. To so bile 'rtve revolucionarnega nasilja. Vodilni strokovnjak revolucije, univerzitetni profesor in politik v -asu 1945-1994 dr. Ivan Kristan je med drugim tudi povedal, da sta NOB in revolucija nelo-ljiva celota. Da gre za eno in isto stvar.

Kon-no razlo-evanje med NOB in Revolucijo, bodo mogli slovenski zgodovinarji zlahka izlu{-ili iz nagrmedenega zgodovinskega gradiva, {e ve-pa iz spominske literature avtorjev, kateri so aktivno sodelovali v tem nesre-nem obdobju slovenske zgodovine, {e ve- pa bo sporo-ila mlaj{a generacija slovenskih zgodovinarjev, ki bo objektivno naslikala slovensko medvojno podobo.

Samo z ugotovljeno resnico bodo mogli Slovenci zopet zadihati z obena plju-ama.

pomo-nik na-elnika slovenske Ozne Ivana Ma-ka, zato je poznal vse glavne partijske skrivnosti, med drugim priprave na mno'i-ne likvidacije, ki so se zgodile po vojni. Sam si, kot pravi, ni umazal rok s krvjo, ker je po Ma-kovem ukazu kradel ljubljanskim trgovcem in tihotapil ukradeno blago iz zavezni{ke cone v Italiji. Kmalu za tem je prišel v nemilost oblastnikov, po sporu Tito-Stalin pa je v strahu za 'ivljenje pobegnil na Mad'arsko, kjer 'ivi {e danes. Po padcu komunizma je Svetina spregovoril o povojnih pobojih v Sloveniji. To je lahko storil tudi zato, ker se je sprl s takratno nomenklaturo in ker ne 'ivi v domovini. O organizaciji pobojev je Svetina pri-al tudi pred obema preiskovalnima komisijama dr'avnega zbora (prvo je vodil Ignac Polajnar, drugo pa Jo'e Pu-nik), zasli{al ga je tudi preiskovalni sodnik Boris Pape', vendar to'ilci niso na{li ali pa hoteli najti nobenega konkretnega krivca za povojno hudodelstvo. O kartoteki s seznamami za likvidacije je v svojih spominih pisal tudi Ivan Ma-ek, vendar je niso

vzeli resno ne parlamentarni preiskovalci ne to'ilstvo. Po poro-ilu dr'avnega to'ilstva, ki ga je lani dr'avnemu zboru predlo'ila takratna generalna dr'avna to'ilka Zdenka Cerar, preiskovanje povojnih pobojev ni dalo »dokazov za kazensko odgovornost {e 'ive-e osebe, ki bi konkretni poboj bodisi ukazala, ga neposredno izvr{ila, ali pa pri njem kakorkoli sodelovala«.

Leta strahote na i`anskem 1941-1945

Povzeto po ~. g. Janezu Klemen-i-u, i`anskemu `upniku

... Prvega in drugega maja 1945 je od{la i`anska domobranska -eta v Ribnico, iz Ribnice je pri{la na lg. V silnem nalu so na{e peljali na [kofljico, tam so dolgo -asa -akali na vlak, potem so se pa vsi morali odpeljati. Takoj prvo no~ so 'e bili zapleteni v borbo.

Poleg domobranske -ete so se za-ele na lg prikazovati tudi nem{ke edinice ki so bile sestavljene iz raznih narodnosti. Bili so oddelki, ki so se umikali iz juga. Po vasi so pobrali nekaj konj. Bila je to zadnja tatvina, oziramo rop, ki so ga Nemci naredili na Kranjskem.

V -etrtek 3. 5. zve-er so v Ljubljani raglasili Zedinjeno Slovenijo in je narodni odbor prevzel oblast. Z veliko nestrpnostjo smo v petek zjutraj raz{irjevali po vasi to novico, ki nam jo je iz Ljubljane prinesel lazarist Perne. Dobili smo tudi v roke nekaj izvodov rde-e obrobljenega -asopisa Slovenec, ki je objavil proklamacije in brzozavke. Bila je to zadnja {tevilka, ki je iz{la.

V to prazni-no rezpolo'enje, je pa kaj neprijetno udarjal odmev topovskih strellov, ki se je sli{al od Rakeka sem. Pri{el je glas, da je Rakek padel v roke komunistom, da se bli'ajo Vrhniki. Rupnikov bataljon se je umaknil v Rakitno potem pa v Notranje gorice. Zvedeli smo, da so na Pijavo gorico pri{li 'e prvi begunci iz Dolenje vasi pri Ribnici, ki so na vozovih pripeljali tudi svoje imetje. Pri cerkvi vidim mladaporo-enega domobranca, ki se je ganljivo poslavljaj od svoje 'ene, oba sta jokala. Proti ve-eru sem bil {e zadnji- na Morostu.

Po drugi strani so to' ilci ugotovili, da je pobijanje organizirala in vodila slovenska Ozna, ki je tudi odlo-ala o usodi zajetih. »Po zasli{anjih jih je Ozna razvrstila v skupine A, B in C.« Po poro-ilu so celotno skupino C in ve-ji del skupine B odpeljali v Ko-evski rog, »kjer so jih pobijali in metali v jame, vodili in pobijali pa so jih tudi v okolici Celja«...

V soboto zjutraj pride iz pisarne Perne in pravi " ^asi so resni." Domobranci so se za-eli pripravljati na odhod, jaz se nisem posebno. Za odhod sem bil tako hitro pripravljen. ^akali smo, kaj bodo naredili domobranci, po njihovem odhodu ne bi imeli ve- obstanka na lgu. Naro-ili so nam: pripravljeni bodite. Ko smo gledali proti [kofljici, smo videli, da prihaja voz za vozom beguncev iz Ribnice in Velikih La{-. Videti je bilo, da je stvar resna. Posadka ni dobila ve- telefonske zveze z Vrhniko. V soboto zve-er je razposlala poziv voznikom, naj bodo pripravljeni za prevoz.

Ob-ina je hitro za-ela deliti 'ivez, ki ga je ravno ta dan pripeljala iz Ljubljane. Skozi lg so za-eli hoditi s te'kimi nahrbtniki od Ribnice sem mo{ki in 'enske, ki so bile tja poslane na delo. Iz Ljubljane so prihajali najbolj nasprotujo-e si vesti, ene razburljive, druge pomirljive.

Tudi jaz sem uredil denarne zadeve, izpla-al, kar sem bil dol'an. Cerkvni arhiv je zopet romal v cerkveno kripto poleg tega tudi ob-inski.

Dremali smo kar oble-eni. Zjutraj sem ma{oval 'e pred dolo-eno uro, imel po tem kratek nagovor: "Oznaniti vam ne vem kaj. Prvi petek in prvo soboto ste dobro opravili. Ohranite vse to", dal sem blagoslov in kon-al. Ma{eval je potem g. kaplan. Ljudi je bilo malo pri ma{i. Slutili so, da se pripravljajo va'ne re-i.

Borba med komunizmon in Bogom je pri{la do vrhunca. Za enkrat se je Bog umaknil in prepustil komunizmu oblast. ^e je borba samo

tehni-na potem po zmagi laho vsi mirno ostanejo doma. ^e je pa idejna, morajo pa pristači nasprotno ideje iti pro-, -e se ho-ejo rečiti.

Vse svoje upe smo stavili na Angle`e. Govorilo se je veliko o neki motorizirani diviziji "Burja", ki je ne vem kje pripravljena, da bo po razsulu zasedla Slovenijo. To bi bila edina pametna rešitev, ki bi zabranila prelivanje krvi in pripomogla k pomirjenju duhov. Pa ni bilo ne Burjave divizije, ne Angle`ov, ki so Jugoslavijo, in z njo tudi Slovenijo `e davno prodali Titu in najhujšemu komunisti-nemu absolutizmu. Titu so ravno Angle`i pomagali do oblasti. Nepojmljiva nam je usoda naših domobrancev. Bog jih je o-itno podpiral, dosegli so lepe uspehe, imeli razmiroma zelo malo izgub. O-istili so kranjsko de`elo komunistov. Ravno ko so to dosegli, so pa angleške ladje baje pripeljale na Reko komuniste vseh balkanskih narodov: Bolgare, Romune, Makedonce, Grke, Albance, jih moderno opremili in jih poslali komunisti-nim borcem.

Srbski -etniki, ki so se pretolkli iz Srbije, bi morali dr`ati -rto Reka-Vipava. To -rto pa so pustili in {li k Angle`em. Premo- v moštvo in tehniki je bila taka, da so se domobranci morali umakniti. [li smo iz de`ja pod kap, -esar pa prej niso slutili. Kaj bi bili komunisti naredili tako z njimi, nam ka`e bogoskrunstvo na grobovih. Vse grobove domobrancev so izravnali z zemljo. ^e sedaj kakega mu-enega domobranca pokopljejo, morajo grobokopi zemljo steptati, da zabrižejo vsako sled.

"Moje misli niso važe misli, moja pota niso vaša pota," pravi gospod.

Vozovi so za-eli prihajati pred `upnji{-e, da nalo`e domobranksko prtjljago. Posamezne dru`ine so se za-ele odpravljati proti Ljubljani, deloma peš deloma na kolesih, nekateri pa tudi z vozmi. Na pot je {lo okrog 120 oseb iz lga in Pijave gorice.

Skupaj smo se odpravili na pot z gospodom kaplanom in gospodom Murnom. Okrog pol desetih dne 6. maja sem zadel na ramo bisago v kateri je bilo nekaj perila, nekaj hrane, v roko sem pa vzel aktovko. To je bilo moje

edino premo`enje, ki sem ga rečil. Vse drugo je moralo ostati. Prsr-no smo se poslovili s farani, s katerimi smo se sre-ali. V dru`bi drugih beguncev smo se napotili proti Ljubljani. Bil je lep gorak majski dan.

Zadnji so se oglasili v slovo {e zvonovi. Ko smo prišli na cesto, je bila ura tri-etrt na deset, ko je zazvonilo k deseti maši. Opravilo je imel dobri gospod Erjavec, ki je sklenil ostati na mestu.

Oj ti i`anski zvonovi. Slovesno so doneli v pozdrav, ko sem se 23. 10. 1924 pripeljal na lga za `upnika. @alostno so zapeli ko sem se 10. 10. 1943 vsedel na voz, da me pelje v ribniške zapore, prsr-no so me pozdravili, ko sem se 10. 11. 1943 ob tretji uri popoldne vra-al iz internacije domov. Ravno na tistem mestu so se poslovili od mene 6. maja 1945., ko sem ravno za svojo 60 letnico odšel v begunstvo. Bog ve, kdaj in kako mi bodo {e zadoneli v spomin...

Spomini urednikov Glasila

F. Brenc

Med temi ki so za-eli svojo pot v svet sem bil tudi jaz kot 9 letni otrok. Z materjo in 5 letno sestrico smo se pomikali z mno`ico beguncev. Veliko dogodkov se ne spominjam ve-. V `ivem spominu pa je {e dogodek v Tr`i-u ko sem se izgubil od mame. Po ve- ur joka in iskanja drug drugega, sva se sre-ala na mostu. Oba sva dolgo jokala, a to je bilo od veselja.

Spominjam se, ko smo {li -ez Ljubelj, kjer smo bili zajeti od partizanov med mnogimi drugimi begunci pri Dravskem mostu. Spominjam se tudi, kako je nas bli`nji kmet skrtil v {tali, ko se je Rupnikov bataljon prebil do Drave. Na mostu so Angle`i gledali te dogodke. Potem se spominjam le kupe oro`ja, ki so ga predajali domobranci Angle`em. ...Sledilo je Vetrinje, potem Spitalsko tabori{-e in kon-no Kanada...

L. [kof

Kot najstnika me je za-etkom maja 1945 o-e poslal z vlakom na avstrijsko Koroško, kjer

sem imel dva strica v Podjurski dolini in teto pri Klopinski jezeru. (S kon-ano maturo na ljubljanski Klasi-ni gimnaziji naj bi {el {tudirati arheologijo na gra{ki univerzi pod znanim arheologom in biv{im ravnateljem Ljubljanskega muzeja, Valterjem Schmidtom, kar se je kasneje tudi zgodilo.) Ker pa je bil tunel skozi Karavanke zaprt, se je vlak ustavil blizu Tr'i-a. Vendar sem imel sre-o, da me je bil voznik odprtega, 'e prenatrpanega tovornjaka voljan prepeljati preko Ljubelja v Podjuno.

Bli'ali smo se reki Dravi, kjer je bila 'e angle{ka vojska, ko nas je prestregla partizanska patrolja. Pobrali so nam vso prtljago, denar, ure in zlatnino ter nas natrpali v kletne prostore lokalne {ole v Borovljah. Od tam so nas naslednji dan odpeljali v biv{o ujetni{ko tabori{-e blizu Ba{kega jezera. Po nekaj dneh, na Binko{tno nedeljo, so nas pe{ in zastra'ene, napotili proti Podro'ci, kjer je 'e -akal tovorni vlak, da nas

odpelje v Slovenijo. Pe{a-il sem v zadnjem delu kolone, kjer so bile dru'ine z otroci, kar je znatno zaustavilo na{ pohod. Ko smo spotoma opazili angle{ko zastavo in posadko v lokalnem hotelu, nas je nekaj zbe'alo v gozd.

Kasneje nam je uspelo prepri-ati lokalnega angle{kega komandanta, da nam je dal azil in obljubil, da nas ne bo izdal in predal partizanski patroli, -e nas bo iskala. Dr'al je svojo obljubo. Lastnica tega hotela pa nas je skrila v podstre{ne sobe in nas dobro nahranila.

Naslednji dan pa nas je angle{ka vojska odpeljala s pokritim tovornjakom do Beljaka. Mene pa je angle{ki oficir odpeljal z voja{kim 'jeepom' v DP tabori{-e Peggetz pri Lienzu, kjer sem ostal nekaj tednov. Od tam sem se z avtostopom vrnil do Celovca in mojih sorodnikov. Spotoma sem tudi zvedel o vrnitvi preko deset tiso- domobrancev in njihovih dru'in, ki so slepo verjeli Angle'em, da jih peljejo v Italijo...

[esdeset let

mineva od maja 1945, ko je nad zmu-eno slovensko zemljo za'arela zmaga rde-e revolucije.

V prvih majskih dneh, ob koncu druge svetovne vojne, po padcu nem{ke in japonske vojske, ob oklicu samostojne Slovenije je -uden, nepopisen strah in nemir zajel ljudstvo. Iz juga preko Dolenjske so 'e ve- dni prihajale -ete nem{ke vojske in se ob Savi pomikale mimo Ljubljane -ez Gorenjsko proti Ljubelju. Slovenska vlada je padla in pri{lo je povelje, da se slovenska vojska umakne -ez Karavanke do angle{ke armade v Avstriji. Kaj storiti?... Po dolenjskih cestah so zaropotali kme-ki vozovi, cele dru'ine so zapu{-ale domove in odhajale z domobranci na Koro{ko...

Tam za gorami je svoboda. Re{ili si bomo 'ivljenje in v {tirinajstih dneh pri{li z Angle'i nazaj domov... Brezmejno upanje... Za mnoge ni bilo drugega izhoda kot beg pred doma-im sovra'nikom. Vedno ve- ljudi je prihajalo na pot. V torek 8. maja zve-er sem tudi jaz z

mamo in sestro zapustila svoj dom v Sto'icah pri Ljubljani. Skupina deklet iz jezerske fare je 'e v soboto 5. maja preko -rnu{kega mostu -ez Savo od{la na Gorenjsko. Potem je nem{ka vojska most zaprla. Ubogi moj o-e je stal na pragu in klical svojo 'eno, mojo mamo: "Kam gre{ Johana, kam?" In mama je vsa 'alostna odgovorila: "Grem za svojimi otroci. Pridem kmalu nazaj." ...Imela sem dva brata domobranca ...V {tirinajstih dneh bomo spet doma... Mama je vzela s seboj nekaj {trudlja. Jaz sem v majhen kov-eg nalo'ila nekaj obleke, moja {olska spri-evala, krstne liste mojih bratov, moj dnevnik zadnjih dveh let...

S skupino doma-ih deklet in domobrancev smo od{li v no-. Nad Ljubljano so rakete razsvetljevale no-no nebo. Bili smo med zadnjimi begunci in mudilo se nam je. Opolno-i smo dosegli Vodice pod [marno goro. Drugi dan smo se ustavili v Kri'ah pri Tr'i-u. Na{i fantje so nam zadnjikrat skuhalo toplo hrano. Bil je 10. maj 1945. Pred Tr'i-em, kjer so bili takrat

spopadi med domobranci in partizani, smo se zna{li nad cesto, nad trgom in po gozdu dosegli zbegano mno'ico na drugi strani Tr'i-a. Tam sem zgubila kov-eg, ki sem ga po ~ude'ni poti dobila nazaj 13. maja na Vetrinjskem polju. Mlad fant, doma iz Vrhnike mi ga je prinesel.

Z molitvijo ro'nega venca smo nadaljevali pot. Nem{ki kamijoni so nas porivali s ceste, kme-ki vozovi s konji vred so dvigali prah. Spet smo se zna{li pod mostom ob vodi, pod skalami, brez izhoda... Sli{imo strelj, nekemu oficirju se je zme{alo. Sonce zahaja za strmimi Karavankami... spet nas potegnejo na pot. Sredi no-i obstanemo pri Sveti Ani nad Tr'icem in potem pred predorom Ljubelj ...la-ni, utrujeni, neprespani, prepla{eni, onemeli od strahu in negotovosti.

Nem{ki kamijoni in vojaki so prevzeli predor za svojo uporabo. Zasli{imo prepir, srbsko in nem{ko govorico, strel... Spet je odprta pot v predor, v nov dan. Sredi predora, kjer je bilo veliko vode in blata do kolen, kjer je moja mama vsa trudna in iz-rpana komaj {e slonela na mojem kolesu, so Nemci na'gali lu-i in motorje... ^udno ...nad mno'ico ljudi se konji niso spla{ili. Reka ljudi, konj in vozovov se je pomikala naprej. Ob pol{estih zjutraj smo zagledali beli dan na drugi strani Karavank. Bil je 11. maj. Tam so nas ~akala na{a dekleta, ki so v soboto od{la od doma.

Po strmi gorski poti smo nadaljevali pot v Dravsko dolino. V zraku je visel duh poginulih konj in smrti. Napa-na stopnja s ceste je mnogim prinesla smrt v plazovih.

Ob reki Dravi pri Borovljah smo bili pri-e razoro'itve domobrancev. Takrat {e nismo vedeli kaj se skriva za kupi pu{k. Naprej, naprej... Po dveh dneh brez hrane in po-itka smo se ustavili na nekem gradu ob Dravi. Ob dvori{-u kmalu zagledamo partizanske kape. Do smrti utrujeni smo dobili {e mo~ - ali pa je bila bo'ja pomo~- da smo hitro od{li. Bili smo zadnji ostanki te 'alostne procesije. Medtem sem izgubila svojo mamo.

Tisti ve-er smo dosegli Vetrinjsko polje, kjer je bilo zbranih 'e tiso-e domobrancev in beguncev, vseh skupaj dvajset tiso-. Ob robu polja smo na posteljo listnatih vej in papirja polo'ili trudna telesa in prvikrat od 7. maja naprej brez strahu zaspali. Drugi dan je dobri Bog vrnil meni in sestri ljubo mamo, ki so jo dobri ljudje iz 'upnije Devica Marija v Polju nekje na poti nalo'ili na svoj voz in pripeljali na ta kraj...

Pre'iveli smo Vetrinje, izjokali svojo 'alost ob stra{ni izgubi svojih sinov in bratov... obstali pri 'ivljenju po zaslugi dr. Valentina Mer{ola in kanadskega majorja Pavla Barreja.

Po bivanju v tabori{-ih Vetrinje, [t. Vid ob Glini, Kellerberg in Spittal ob Dravi je mama {e eno leto ostala z menoj. Sestra Marija je po zaslugi na{ih voditeljev v begunstvu dr. Mar{ola, ravnatelja Bajuka in duhovnika Dem{arja z drugimi slovenskimi {tudentimi od{la na univerzo v Graz.

Ob amnestiji leta 1946 se je mama z drugimi starej{imi begunci prijavila za vrnitev v Slovenijo. Ob slovesu je dejala: "Zdaj vem kje sta vidve, Anica in Marica, za Jo`eta vem da so ga s prvim transportom poslali nazaj v Slovenijo in Janez je v Italiji. Zdaj grem domov k vajinemu o-etu, ki ga ne bom ve- zapustila..."

Enajst let sta {e skupaj 'ivala in potem je {e sedem let sama 'alovala za svojimi dragimi... moja ljuba mama... Nismo se ve- videli na svetu. Njena pisma so bila polna znamenj posu{enih solz. S sestro sva jo vabili na svoje nove domove. Odklonila je vse pro{nje. Hotela je ostati doma, ob grobu svojega mo'a in spominih na svoje otroke, ki jim je s trdim delom in tiho ljubeznijo slovenskih mater pomagala do izobrazbe in bolj{ega 'ivljenja.

Anica Resnik

Kri'eva pot

Povzeto po knji' ici Karla Mauserja "Vetrinjsko polje"

Kadar pomislimo na majnik, mislimo na sonce, na obsijano zemljo, na cvetje. Tudi majnik leta 1945 je bil tak. Toda {e nekaj je bilo: Evropa v razvalinah. Tuljenje siren je sicer utihnilo, toda iz krvi in dima so za-rneli po'gani domovi. Tabori{-a so izbruhala okostnjake, zemlja je v svojem naro-ju pila kri in mozeg ubitih. Povsod je bilo tako.

V tistih -asih se je odprl Ljubelj in slovensko ljudstvo je v dolgi procesiji odhajalo na tuje. Starci in starke, zreli mo'je, otroci. Z vozovi, pe{, z eno samo 'eljo, priti iz pekla, ki se je odprl nad slovensko zemljo.

Neko- se bo razgrnila hudobija -asa in ljudi. Razgrnilo se bo vse, kar nam je danes neznan. Marsikaj je 'e pokazal -as. S prstom pokazal. Nam v veliko korist, mnogim v veliko sramoto. Preve- je vsega, da bi -lovek dojel. Kakor tiho le'e tisti grobovi tam za Dravo v Liencu in [pitalu in nam mol-e govore o krivici, tako je {e marsikaj, za kar ne vemo. Pride -as, ko bo vsak grob govoril...

Ljubelj je bruhal ljudi. Prerivanje, jok, vpitje, strelji. Za hrptom domovina z doma-ijami.

Njive so vekale za ljudmi, stegale roke, prosile.

^ez dva tedna se vrnemo, so si obljubljali ljudje v srcu in na glas.

Pot pa je vodila samo naprej. Kam, ni nih-e vedel. Samo naprej, do tja, kjer ne bo ve- rde-e zvezde.

Mno'ica se je usipala proti Borovljem. Uniforme, tuje in doma-e, govorice od vseh vetrov, strah, upanje, obup, vse se je me{alo v srcih. Kdo nas -aka in kako nas bo pri-akal?

Proti Celovcu! Samo naprej, samo naprej. Ropotanje voz, otroci zmu-eni strme po neznanih krajih. Mo'je grizejo skrb in je ne morejo pregrizniti. Sam Bog ve, kaj vse pride. @ene upajo v mo'e in ne upajo s svojimi skrbmi na dan.

Na Dravi Angle'i. Topovske cevi bol{-e proti jugu. Tuji kriki, oklopni vozovi in tam zadaj - Vetrinjsko polje. Tja je usmerjen zdaj ljudski val. Pri znamenju na kri'potju zavijejo nanj.

Se spominja{ tega znamenja? To minuto pojdi {e enkrat mimo njega. Klobuk snemi in poklekni!

Vetrinjsko polje! Po dolgem in po {ir je posve-eno po trpe-ih otrocih in materah. Ko bi zlo'il vse skrbi, v grmado bi zrasle. V veliko grmado.

Konji so se pasli po 'itu in travi. Po tuji setvi, po tuji travi. Morda te je kdaj pi-ilo v srcu, prijatelj! Lepe travnike si imel doma. Kosil si jih s svetostjo in s sre-o. Zdaj si gledal, ko so tvoji konji jedli tujo travo. Morda ti je bilo 'al. Pomagati si nisi mogel. Kdaj zdaj misli{ na to? Nekemu si vendar jemal nekaj sre-e, da si ti vsaj 'iveti mogel.

Vidi{, to je spomin. Zami'i in se vrni v preteklost. Nisem hodil s teboj in morda se nepoznava. Vso pot premisli! Kako si doma zaklepal, kako si 'ivino bo'al, njive, kako si gmajne ogledoval, se od znancev poslavljaj, kako ti je bilo hudo, ko si gledal otroke, ki so morali s teboj na pot.

Voz je zropotal in ti si kar naprej gledal nazaj. S silo si trgal srce od vsega. Menda vsega {e nisi pozabil? Danes ve{, da je bila dolga pot od doma do Vetrinja. Ko misli{ nazaj, se -udi{, kako si zdr'al. Morda ti je tisto znamenje na kri'potju, kjer si zavil na Vetrinjsko polje, le razodelo in nisi {e pozabil.

Slovenska koro{ka vigred je bila tedaj nad teboj. Nisi je skoraj videl. Si kaj pomislil, kaj bi bilo pozimi. Tvoj otro-ek je bil star tedaj tri mesece. Mraz bi ga strl in ti bi mu morda komaj s te'avo skopal grobek kje ob poti. Danes bi hodili ljudje po njem.

[e de' je tedaj prizana{al. Spomni se nazaj! Oglej si kraj kjer stanuje{ danes. Lepo stanovanje ima{, morda celo avto, zdrave otroke.

Jaz sam sem neznansko vesel, kadar mislim nazaj. Mar nismo bili neizre-no bolj blizu Tistemu, h kateremu si tedaj na Vetrinjskem polju prišel? Saj veš. Polna cerkev je bila in vsak je našel svoj kot, da se je zvekal. Tedaj si

se Boga za roko držal. In tako si govoril z Njim kakor s sosedom kje na ozarah.

Prijatelj, svet se je tedaj podiral, ker je bil do kraja gnil. Gnile hiše ne popravljajo, ampak jo podro. In ti si prišel skozi ogenj, ki je 'gal.

Rečitelj šest tiso- Slovencev: Major Paul Herbert Barre

Povzeto po "Radio Ognjiš-e" 13. februar 2005

V bolnišnici, v kanadskem Montrealu je v sredo, 2. februarja, umrl major **Paul Herbert Barre**, ki bi 22. februarja letos obhajal svoj 99. rojstni dan. Nekaj besed o njem smo povzeli iz zapisa, ki ga je v anglešini pripravil Jerry Zupan iz New Yorka, prevedla pa profesorica v šolskem centru Velenje Silva Kuzman. Zupanovi starši so bili namre- med tistimi 6 tiso- Slovenci iz Vetrinjskega taboriš-a v Avstriji, ki po posredovanju majorja Barreja konec maja 1945 niso bili vrnjeni v Jugoslavijo in so tako ušli gotovi smrti.

Še re-emo, da ima nekdo, ki je rešil eno 'ivljenje, enako zaslu'enje, kot -e bi rešil vse -loveštvo, kaj bi potem lahko dejali za -loveka, ki je prepre-il smrt 6 tiso- ljudi? Tak -lovek je bil major Paul Herbert Barre. Njegovo 'ivljenje in smrt bi ostala neopa'ena, -e ne bi bilo treh usodnih tednov leta 1945, ko se je iz zmernega kanadskega vojaškega oficirja preobrazil v zaslu'nega heroja, ki bo za vselej imel -astno mesto v analih slovenske zgodovine.

Paul Herbert Barre se je rodil 22. februarja 1906 v kanadskem Montrealu. Po kon-ani srednje tehni-ni šoli je leta 1927 dobil zaposlitev v podjetju Canadian Laundry Machinery, kjer je delal do svoje upokojitve leta 1971. Za-el je kot tovarniški delavec, napredoval v tehni-nega risarja, vrhunec pa je dosegel kot lokalni direktor te dru'be za Quebec.

Podobno strmo napredovanje je zna-ilno tudi za Barrejevo vojaško kariero. Leta 1923 se je 17-letni Paul pridru'il kraljevemu polku v Montrealu kot navaden vojak, štiri leta kasneje pa je 'e dobil kapitansko pooblastilo. Ko se je leta 1939 začela druga svetovna vojna, se je javil kot prostovoljec. Poslali so ga v angleški

Aldershot, kjer so ga povišali v majorja. Aprila 1941 je bil imenovan za namestnika polkovnika J. A. Calderja. Kmalu so opazili njegove vodstvene sposobnosti in 'e leta 1943 se je pri-el usposabljanje za delo v upravi za civilne zadeve (CAS). Z zavezniško vojaško vlado (AMG) je prvi- sodeloval leta 1943, ko je bil z ameriško peto armado v severni Afriki vse do izkrcanja v italijanskem Salermu. Od septembra 1943 do za-etka maja 1945 je slu'il kot provincialni guverner v italijanski Ferrari.

V zgodnjem maju, ko se je druga svetovna vojna bližala koncu, pa je dobil novo zadolžitev: tokrat v Celovcu, glavnem mestu pokrajine Koroške v južni Avstriji, skupaj, 5. korpusom britanske osme armade. V bližnji vasici Vetrinj je major Barre organiziral begunsko taboriš-e za civilne osebe, ve-inoma Slovence iz Jugoslavije. Sredi junija je bil poslan na drugo lokacijo, oktobra 1945 pa se je - pri devetintridesetih - vrnil v Montreal. Tam je nadaljeval svoje civilno 'ivljenje v istem podjetju kot prej, ostal pa je dejaven tudi kot veteran v montrealškem kraljevem polku.

Major Barre je v -asu vojne do'ivel le eno uradno pohvalo: priznanje E.D. - odlikovanje za izurjenost - za odli-no delo provincialnega guvernerja AMG v Italiji leta 1943. Za to, da je v maju leta 1945 v -asu svojega slu'bovanja v Celovcu rešil na tiso-e civilnih 'ivljenj, pa nasprotno ni nikoli prejel nobene uradne pohvale. Major Barre si sam nikoli ni 'elel nagrade ali pozornosti. Ostal je skromen -lovek, kar lahko vidimo tudi v njegovi samopredstavitvi. Svoje 'ivljenje je opisal v vsega 28 vrsticah. Na dnu strani sta - kot sad kasnejšega razmisleka, dodani

dve to-ki: prva omenja nagrado E.D., sledi pa ji tale skromni pripis:

"P.S. V -asu, ko sem bil v Vetrinju, sem nekoliko pomagal Slovencem, da jih niso proti njihovi volji prisilno vrnili (v Jugoslavijo)." Bele'ka, ki nikakor ne ustreza dejanskemu zgodovinskemu pomenu tega njegovega pogumnega dejanja in zahteva podrobnejšo obrazlo'itev.

Kak{na je bila pravzaprav vloga majorja Barreja? Ko so se v za-etku maja 1945 nacisti predali, in se je pri-ela povojna obnova Evrope, je prišel pod njegovo jurisdikcijo del vetrinjskega begunjskega tabori{-a, v katerem je bilo nastanjenih okoli 10 tiso- slovenskih civilistov. Ustanovil je odbor tabori{-a, ki mu je predsedoval zelo ugleden in spo{tovan Slovenec, dr. Valentin Mer{ol. Uredil je, da so tabori{-niki dobili pitno vodo, medicinsko in porodni{kko oskrbo ter prostore za otroke in matere, mleko za dojen-ke, ter neoboro'eno tabori{-no policijo za vzdr'evanje reda in varnost v nevarnem povojnem kaosu. Zgodba kot mnoge druge, ki pa nepri-akovano preraste v osebno krizo, ki dose'e svoj vrhunec v tretjem majskem tednu, ko se mora major Barre odlo-iti za ali proti pokorni izpolnitvi neposrednega voja{kega ukaza in udele'bi pri skrivnem povojnem zlo-inu zoper -love-nost.

Zadnji teden v maju so namre- prebivalci civilnega dela tabori{-a nezaupljivo opazovali, kako se voja{ki del tabori{-a, kjer so prebivali biv{i domobranci, ki so se bili predali Angle'em, prazni. Ko pa so se pri-ele {iriti govorice, da vlaki s tabori{-niki niso bili namenjeni v Italijo in da so bili tisti, ki so jih vrnili v Jugoslavijo, zlo-insko umorjeni, je zavladala panika, kajti najavljeno je bilo tudi takoj{nje vra-anje prebivalcev in praznjenje civilnega dela tabori{-a. V hudi stiski, ko so spoznali, da jih Angle'i ne nameravajo za{-ititi, kot so bili upali v -asu predaje, so se zatekli v kapelico bli'njega cistercijanskega samostana, da bi v miru pri-akali neizogibni konec.

Pozno popoldne 31. maja je major Barre res bil poklican v glavni {tab, kjer je prejel

ukaz, da mora v treh dneh izprazniti tabori{-e. Major je bil presunjen, dr. Mer{ol, ki ga je spremljal, se je tako razburil, da je polkovnik Ames zahteval naj se odstrani. Major Barre pa je izzivalno nasprotoval polkovnikovemu ukazu in ukazal dr. Mer{olu naj ostane. Navajanje mednarodne zakonodaje o civilnih ujetnikih, govorjenje o humanosti in britanski dvoli-nosti, vse to je le ve-alo polkovnikovo nejevoljo. Prosila sta ga, naj bi odla{al z izvr{itvijo ukaza, dokler se major in zdravnik ne vrneta iz bli'njega Celovca, kamor sta nameravala, da bi intervenirala pri zavezni{ki voja{ki vladi AMG. Sedaj tudi 'e pokojni zdravnik se je spominjal, da je bil major Barre med vo'njo v veliki stiski, dobesedno {okiran od sramu in gnusa. Prepri-an je bil, da je major Barre iskren in da ni bil vpleten v zaroto, ki so jo planirali njegovi nadrejeni.

Ob 6h sta prispela na oddelek za razseljene osebe pri AMG. Dr. Mer{ol je rotil majorja Johnsona naj posreduje za begunce, da bi ti dobili azil in bi bili za{-iteni pred preganjanjem in smrtjo. Major Johnson je prosil zdravnika, naj stopi ven da bi se lahko sam pogovoril z majorjem Barrejem. Zgodovina ne poro-a o tem, kaj je major Barre dejansko izjavil v naslednjih nekaj minutah. Zavedal se je, da je njegova voja{ka kariere na nitki. Kazni za neizvajanje ukazov so bile stroge. Zavedal se je tudi, da sta njegova -ast in osebna integriteta na nitki. S katero besedo bi bilo sploh mogo-e ustaviti uradno britansko pro-Titovsko usmerjenost in vse skrivne mahinacije okrog repatriacije nevoja{kih oseb. Karkoli je 'e izrekel, je to majorja Johnsona pognalo k telefonu. Pol ure kasneje, po seriji telefonskih pogovorov, so zdravnika poklicali nazaj v pisarno in zasli{al je odre{ujo-e besede: "Nobenih prisilnih repatriacij civilnih oseb".

[tiri dni kasneje je mar{al Harold Alexander, najvi{ja voja{ka oseba na obmo-ju Sredozemskega morja, prispel na obisk v to majhno, neznano civilno tabori{-e slovenskih beguncev. Zgodovina ne navaja, kaj je gnalo visokega voja{kega oficirja, da je hotel osebno govoriti z nekim slovenskim

zdravnikom in s kanadskim majorjem AMG. Poro-a pa o Alexandrovih ukazih, s katerimi prepoveduje nadaljnje evakuacije iz Vetrinja.

Tako Jerry Zupan, ki v -lanku izra'a veliko hvale'nost -loveku, ki je bil re{il njegova star{a in posredno omogo-il 'ivljenje ne le njemu, ampak tudi njegovim petim otrokom in njihovim potomcem, kon-uje z besedami: "Major P.H. Barre. Tvoje pogumno dejanje je re{ilo ve-ljudi kot bo{ sploh lahko kdaj zvedel."

P.S. Ravnokar smo zvedeli, da bo 7. maja 2005 spominska sve-anost v »Royal Montreal Regiment« armory na 4625 Ste. Catherine Ave., Westmount, Quebec. Za-ela se bo ob 8.30 z ma{o osmrtnico v spomin majorja Paula Herberta Barreja in s cerkveno ter »Change of Guards« parado po ulicah Westmounta. Vsi ste iskreno vabljeni. Za podrobnosti kli-ite Capt. Guy Marinier (514) 496-2003 – ext. 302 ali pa e-mail: marinier.g@forces.gc.ca

Vetrinjski epilog po izdaji in predaji domobrancev

Angle{ki me{etarji slovenskega holokavsta

V Vetrinjskem tabori{-u (od leve na desno) dr. Valentin Mar{ol, Field-Marshal Harold Alexander, General Richard McCreery, Major Paul Herbert Barre in medicinske sestre Florence Phillips ter Jane Balding.

Dr. Mar{ol je zaprosil, da ne vrnejo 6000 civilistov: "***saj to naj bi pomenilo mu-enje in smrt za ve-ino od nas***".

General Richard McCreery v razgovoru z Majorjem Pavlom Herbertom Barre in bolni-arka Jane Balding v Vetrinjskem tabori{-u maja 1945.

Februar, najkrajši mesec in marec (sušec) sta v krogu -asov in leta 2005 'e zapisana v preteklost. Pre'iveli smo zimo, ki nas je parkrat zasula z debelim sne'enim pla{-em. Zdaj 'e tulipani, zvon-ki in narcise silijo na dan iz mokre vla'ne zemlje. Med drevjem Stvarnik razpenja skrivnostno rahlo ten-ico novega 'ivljenja. Iz juga so se vrnili pti-ki nazaj v poletne domove po parkih in v vrtovih. Vsak dan vi{e vzhaja sonce in kli-e k delu, razvedrilu, na sve'i zrak v pomladno naravo.

V kroniko na{ega 'ivljenja v Torontu pa zapi{emo slede-e dogodke:

25. februarja - Slovenski kulturni dan v dvorani Brezmade'ne v re'iji Vseslovenskega kulturnega odbora. Program je vodila Marija Aha-i- Pollak. Navzo-e so pozdravili predsednik odbora Marjan Kolari-, veleposlanica Veronika Stabej, Kristina Kri'an, vnukinja Jo'eta in Nade Peternelj, {tudentka operne glasbe, pa je zapela par ljudskih in umetnih pesmi ter arijo iz opere Cosi fan Tutte. S klavirjem jo je spremljala Tanja Kro{elj. U-enci Slovenske {ole pri Brezmade'ni, ki jo vodi Sonja Kolenko Kus, so pripravili pri okrogli mizi razpravo o pesniku Pre{ernu. Marjan Zgonc, na obisku iz Slovenije, ki je imel samostojni koncert prej{nji ve-er, je s svojo mogo-no pesmijo zaklju-il oderski program, ki se je nadaljeval s prostim razgovorom in sre-anji udele'encev pri kavi in pecivu.

V nedeljo 27. februarja smo na ob-nem zboru starostnega doma Lipa poslu{ali poro-ila o delovanju te ustanove. Presednik Tony Klemen-i- se s svojim odborom prizadeva, da dom Lipa vsestransko zadostuje potrebam stanovalcev, da z modernim na-inom zbiranja finan-nih sredstev zmanj{uje dolgove. Zaveda se va{ne vloge prostovoljcev vseh zmo'nosti in spretnosti, ki jih dom Lipa vedno potrebuje in

so iskreno vabljeni k sodelovanju. S {tevilnimi prostovoljci je bodo-nost doma Lipa svetlej{a.

Predsednik Klemen-i- je izrekel posebno zahvalo biv{emu predsedniku Darkotu Medvedu, ki je s svojim pohodom na Triglav lansko poletje zbral {tiridest tiso- dolarjev za dom Lipa.

V dvorani Brezmade'ne je isto popoldne Apostolski kro'ek organiziral veliko misijonsko tombolo, ki je spet privabila mno'ico prijateljev na{ih misijonarjev na Madagaskarju, v Zambiji in Sibiriji. Kot vedno - uspeh je bil zadovoljiv.

6. marca popoldne je na 52. letnem ob-nem zboru Krekove hranilnice in posojilnice nad 250 -lanov iz poro-il odbornikov spoznavalo zdravo gospodarsko stanje in rast na{e finan-ne ustanove. V znak solidarnosti in prijateljstva je vsak udele'enec prejel -ajno skodelico. Za zaklju-ek pa {e polna miza narezkov, peciva in steklenica vina... prav po doma-e.

13. marca - Kanadski slovenski kongres je s petnajstim ob-nim zborom povezal kulturni ve-er z bogato vsebino. Program je vodila Tja{a [kof. Navzo-e so pozdravili sedanji predsednik KSK Franc Rihar, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa dr. Boris Ple{kovi-, veleposlanica Veronika Stabej, -astni konzul Jo'e Slobodnik. S svojim kratkim obiskom in pozdravom nas je po-astil {e kardinal nad{kof Alojzij Ambro'i-. O slovenski emigraciji je govoril predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) v Ljubljani profesor dr. Bo{tjan @ek{. V kulturnem programu so nastopile pevke nekdanjega mladinskega zbora Toneta Zrneca, ki jih zbira za posebne prilike Silvija Ov-jak Kolari-. K pestrosti ve-era sta prispevala svoje talente {e ljubljanska igralca Ajda Toman in Jernej Kuntner.

Profesor dr. Janez Vintar je na tem ve-eru predstavil svojo novo knjigo o slovenski naseljencih v Kanadi v letih 1920 do 1940.

Naslov knjige je *Od lipe do javorja* (From Lipa to Maple) Za nizko ceno dvajset dolarjev naj najde pot v naše domove. *(Ve- o tem na straneh 47 do 50 v tej izdaji Glasila.)*

Na Cvetno soboto 19. marca je v dvorani Brezmade'ne nastopila vokalna skupina Gloria iz 'upnije Sv. Antona Padovanskega na Vi-u v Ljubljani. Pet zakonskih parov je prepevalo skladbe ritmi-ne duhovne glasbe, ki so nastajale v petindvajsetih letih skupnega dela v 'upnijskih skupinah in nastopanja po svetu. Imeli so -ast zapeti pape'u Janezu Pavlu za njegov rojstni dan na mladinskem zborovanju v Postojni. Njihova pesem je njihov vsak dan valovanje 'ivljenja, iskanja, vpra{anja, bo'ja bli'ina, pozitivno gledanje v prihodnost. Prirediteljci Nadi ^emas se zahvaljujemo za ta ve-er, ki nam je prinesel pozdrav domovine in lepoto pesmi, kjer se zrcali du{a in srce slovenskega ljudstva.

Vse te dobro obiskane prireditve - okrog 200 udele'encev in ve- - so veselo znamenje, da smo Slovenci v Kanadi {e vedno delavno, verno, kulturno ljudstvo, -igar zgodovina se pi{e v tretjo, -etrto generacijo.

Za Veliki teden in praznik Vstajenja smo se pripravljali z duhovno obnovo, ki jo je v obeh 'upnijah vodil Lojze Gaj{ek, predstojnik slovenskih lazaristov. Za Cvetno nedeljo so -lanice in prijateljice K@L v obeh 'upnijah navezale s pisanimi trakovi stotine butaric. Od prodaje butaric zbrani denar je namenjen za razna dobra dela in pomo-. Ta starodavni obi-aj na Cvetno nedeljo je spomin Kristusovega vhoda v Jeruzalem pred tednom Njegovega trpljenja in smrti na kri'u. Blagoslovljena butarica v naših hi{ah nas vse leto spominja Njegove 'rtve in Vstajenja, ki je naša re{itev ob koncu dni.

Pape` Benedikt XVI. na umestitveni ma{i pozval k enotnosti kristjanov

STA, 24. april 2005

Novi papez Benedikt XVI. je danes z umestitveno ma{o na Trgu svetega Petra v Vatikanu uradno prevzel svoj pontifikat. Pred ve- sto tiso- zbranimi verniki in ve- deset delegacijami svetovnih voditeljev je prejel palij in ribi{ki prstan, pape{ki insigniji, ki ozna-ujeta njegov oblast poglavarja katolikov po vsem svetu. V pridigi je Benedikt XVI. pozval k enotnosti kristjanov, med drugim

pozdravil "judovske brate in sestre" ter obsodil nasilje in totalitaristi-ne ideologije. Spomnil je tudi na besede svojega predhodnika pape'a Janeza Pavla II.: "ne bojte se Kristusa". Po ma{i se je novi pape` z odprtim avtomobilom popeljal med mno`ico na Trgu svetega Petra, nato pa v baziliki svetega Petra sprejel pozdrave svetovnih voditeljev.

Dru{tvo »Holiday Gardens« izvolilo novega predsednika in podpredsednika

Tone ^ernivec

Na svojem letnem ob-nem zboru slovenskega dru{tva »Holiday Gardens« 10. aprila 2005 so bili izvoljeni naslednji -lani:

Predsednik: **Pavle Ma'gon**
Podpredsednik: **Nace Fortuna**
Tajnica: **Matejka Ma'gon**
Blagajni-arka: **Sandy Damiani**

Koordinatoriki

Valeryn Noonan
Hilda Jerina

^lani odbora:

Tony ^ernivec
Danny Celar
Stan Novak
Michael Hafner
Stan Margutsch

Kratka zgodovina slovenskega društva BLED v Beamsvillu.

Francka Dim

Ko potujemo skozi zgodovino slovenskih izseljencev v Kanadi vidimo, da so se Slovenci v Kirkland Lake-u 'e leta 1933 odlo-ili za ustanovitev Slovenskega društva V.P.Z. Bled, kateri je nudil -lanom finan-no pomo- v primeru smrti in bolezni, pa tudi prilo- nost med seboj dru' abna sre-anja, ohranitev slovenskih navad in kulture.

Po prvi konvenciji 1940 se je za-ela kampanja za ustanovljanje novih odsekov. Po drugi svetovni vojni se je visoko {tevilu slovenskih izseljencev v Kanado naselilo v okolici Hamiltona. Pridru' ili so se Planica 13 odseku. Mladi -lani tega odseka, ve-ina novi slovenski izseljenci v Kanado, polni energije in narodne samozavesti so 'e leta 1967 kupili sredi vinogradov zemljo v Beamsville.

Odsek Planica 13 je ostal najbolj zvest Zvezi Bled in je edini odsek z zemlji{-em in stavbo. Planica club nudi posmrtninsko zavarovanje, krepi med -lani slovensko narodno zavest in ohranja slovensko kulturo. To je bil prvi klub s plesno skupino z originalnimi folklornimi plesi in originalnimi narodnimi no{ami iz razli-nih delov

Slovenije. S tem so dali pobudo drugim plesnim skupinam, da so za-eli dajati ve- pozornosti slovenskim folklornim plesom in no{am. Imamo tudi mo{ki pevski zbor, kateri nastopa na slovenskih kulturnih prireditvah in pospremi svoje -lane na zadnji poti in se poslovijo od njih z slovensko pesmijo. Letos smo 'e drugi- praznovali mednarodni "Dan 'ena". ^lanice in ne-lanice so se udele' ile v lepem {tevilu. Mo{ki so poskrbeli za kuhinjo in postre'bo. Pridru' ujejo se novi -lani z mladimi dru' inami, vsi pa se radi shajamo na delu parka, kateri ima bazen in igri{-e za otroke. Enkrat na leto se zberemo in proslavimo pro{-enje pri kapelici katera je posve-ena Mariji Lur{ki. Odsek Planica krepi med -lani slovensko narodno zavest in ohranja tradicije, ki so priljubljene med Slovenci. Pred vhodom v dvorano je bil pred dvema leti postavljen spomenik ustanoviteljem Zveze Bled, kateri bo ohranil spomin na idejo o medsebojnem prijateljstvu med Slovenci v Kanadi. Lepo je v na{em klubu. Novi -lani so vedno dobrodo{li.

Z lepim pozdravom vsem Slovencem!

Razstava "Vojna za Slovenijo" in film "Slovenija na barikadah" v Torontu

Leander [kof

Predstavniki Vojaškega muzeja Slovenske vojske so na pobudo Vseslovenskega Kulturnega Odbora (VSKO) pripravili 19. in 20. februarja v Slovenskem centru na Brown's Line v Torontu razstavo "Vojna za Slovenijo 1991" s 45. fotografijami o osamosvajanju Slovenije in predstavitev filma "Slovenija na barikadah".

Razstava je obsegala obdobje od leta 1988 (vojaško-sodni proces proti četverici: Janez Janča, Ivan Borštnar, David Tasiš in Franci Zavrl), do volitev leta 1990, odvzem orožja tedanji Teritorialni obrambi od strani JLA, nastanek in delovanje Manevske strukture narodne zaščite, nastanek prvih u-nih centrov Teritorialne obrambe na Igu in Pekrah, dogodke v Pekrah 23. maja 1991, razglasitev samostojnosti, oborožen spopad med Jugoslovanko armado na eni strani in Teritorialno obrambo ter slovensko milico na drugi strani. Razstava se konča s predstavitev vseh priznanj ministrstva za obrambo za zasluge v vojni.

Priznanja s plaketo generalštaba slovenske vojske za sodelovanje pri tej razstavi so poleg predsednika VSKO (Marjana Kolariča) prejeli tudi častni generalni konzul RS Jože Slobodnik, urednik in sourednik Glasila kanadskih Slovencev (Leander [kof in Frank Brence), ter predsednik društva Slovenski dom (Oskar Koren).

Slovensko veleposlaništvo v Ottawi je za otvoritev prireditve zastopala prva sekretarka Barbara Sušnik, ki je v nagovoru poudarila, da brez osamosvojitvene vojne ne bi bilo napredka, ki ga je Slovenija v zadnjih letih dosegla na političnem in gospodarskem področju.

Brigadir slovenske vojske Janez Kavar pa je otvoril predstavo s tem informativnim nagovorom ki je vredn ponatisa v celoti:

Spoštovani gostje, dragi slovenski rojaki!

Kot častniku slovenske vojske in vojnemu veteranu mi je v neizmerno čast, da sem lahko prisoten na nocojšnji otvoritvi razstave in vam

lahko kratko spregovorim o poteku vojne za Slovenijo. Priliko bi rad izkoristil tudi za zahvalo vam kanadskim Slovencem, ki ste nam v bojih za Slovenijo stali ob strani in nas v pravi vojni vsestransko podpirali. Težko je opisati kako neizmerno veliko nam je vsem Slovencem doma, zlasti pa pripadnikom takratne slovenske Teritorialne obrambe in Policije tiste junijske in julijske dni leta 1991 pomenila vaš podpora.

Slovenci smo se z referendumom 23. decembra 1990 dokončno odločili ali zapustiti jugoslovansko državo za katero smo menili, da je v njej premalo spoštovanja temeljnih svobod, pravic naroda in človeka in si v novi samostojni slovenski državi zagotoviti nadaljni obstoj in razvoj slovenskega naroda. Večinska odločitev slovenskega naroda o samostojnosti je bila le del zgodovinskih demokratičnih premikov, ki so se dogajali v Evropi koncem osemdesetih let prejšnjega stoletja. Vrh takratne Socialistične federativne republike Jugoslavije, prejet s propadlo ideologijo komunizma in podprt z naraščajočim nacionalizmom večinskega srbskega naroda, pravičnim in demokratičnim težnjam Slovencev ni bil naklonjen. Upali smo, da odločitev slovenskega naroda ne bo skušal preprečiti z vojaško silo, z uporabo JLA - skupne vojske jugoslovanske države, proti enemu lastnih narodov. A se je to vendarle zgodilo.

Jugoslovanska ljudska armada je prvič orožjem nastopila proti novi slovenski vojski oktobra 1990, ko je zasedla njeno takratno poveljstvo - Republikiki št. Teritorialne obrambe v Ljubljani. Naslednji poizkus uveljavitve volje JLA s silo je bil 23. maja 1991 v u-nem centru Pekre pri Mariboru, ko je na podlagi vsiljenega incidenta poskušala priti do vojaških obveznikov. Vprašanje financiranja zvezne vojske je povzročilo razkol med Slovenijo in vojaškimi vrhovi JLA. Vojna na finančnem, ekonomskem, družbenem, političnem, kulturnem, ideološkem, vojaškem in drugih področjih je potekala več nekaj let pred krvavimi oboroženimi spopadi.

Republika Slovenija je samostojnost razglasila 25. junija 1991. Istega dne so oklepne in druge enote JLA za-ele oboro'eno agresijo, da bi zasedle mejne prehode med Slovenijo ter Italijo in Avstrijo. JLA je imela nalogo, da prekine povezave Slovenije s svetom, razoro'i pripadnike slovenske Teritorialne obrambe in Policije ter prisili vodstvo slovenske dr'ave v zaustavitev ukrepov, ki jih je sprejelo za ustanovitev samostojne dr'ave. Te'i{-e napada JLA je potekalo po osrednji smeri proti slovenski prestolnici Ljubljani in glavnemu slovenskemu letali{-u Brnik. Drugi dve smeri sta bili zahodna (primorska) in vzhodna (tajerska). Proklamirana cilja JLA sta bila vzpostavitev suverenosti Socialisti-ne federativne republike Jugoslavije in postavitev nekak{nega marionetnega re'ima v Sloveniji ob predhodni likvidaciji slovenske Teritorialne obrambe.

Slovenija je boj sprejela. Enote Teritorialne obrambe in Policije so na-re vojske onemogo-ile. Zmagale so v spopadih za meje, zaustavile premike sovra'nih kolon, blokirale enote JLA v voja{nicah ter jim onemogo-ile oskrbo.

Vojna za Slovenijo je trajala od 26. junija do 7. julija 1991, ko je bila podpisana Brionska deklaracije. Ob podpisu deklaracije je imela slovenska Teritorialna obramba nadzor nad celotnim ozemljem Slovenije. Zadnji vojak JLA je Slovenijo zapustil z ladjo, ki je izplula iz slovenskega pristani{-a Koper 26. oktobra 1991. Ob za-etku spopada je imela slovenska Teritorialna obramba pod oro'jem pribli'no 16.000 mo', do konca vojne pa pribli'no 35.000. V oboro'itvi Teritorialne obrambe ni bilo oklepnih sredstev, artiljerije in letalstva. V vojni za Slovenijo je s Teritorialno obrambo s pribli'no 10.000 pripadniki sodelovala tudi slovenska Policija.

V voja{kem pogledu je vojna za Slovenijo {e predmet mnogih strokovnih {tudij in analiz. Po {estin{tiridesetih letih se je junija 1991 sredi Evrope prvi- zgodilo, da je nek narod branil svojo samostojnost in suverenost z oro'jem. Slovenska Teritorialna obramba in Policija sta se upali spopasti s takrat tretjo

najve-jo vojsko v Evropi. Vedeli smo, da v tej vojni moramo zmagati in bomo zmagali. Zato, ker je bila vsem pripadnikom nove slovenske vojske to zgodovinska dol'nost do svojega naroda in predvsem zato, ker smo vedeli in -utili, da za nami stoji sleherni Slovenec, v mati-ni domovini in po svetu. Imeli smo nenadkriljivo bojno mo- in v sebi zavest, da se borimo za pravi-no stvar. V voja{kem pogledu smo v vojni za Slovenijo zmagali zaradi pravilnega »doziranja« sile v neposrednih spopadih, u-inkovitem informacijsko-medijskem bojevanju in so-asnem prizadevanju za politi-no re{itev konflikta. JLA je bila pripravljena le na frontalni spopad. Slovenska teritorialna obramba ji je vsilila svojo taktiko. Karakteristi-no zemlji{-e, precej{nja {tevil-na premo- in na-in delovanja sil Teritorialne obrambe so zelo vplivali na JLA. Enote JLA so morale spoznati, kak{ni so u-inki bolj{ega protioklepnega in protipehotnega bojnega delovanja. Branjene cestne blokade in bojno delovanje enot slovenske Teritorialne obrambe in Policije sta zmanj{evala dinami-nost nasprotne strani do tak{ne mere, da so marsikje postali mirujo-a tar-a z zelo majhno obrambno mo'nostjo. Oklepne enote JLA so kot njena najmo-nej{a potencialna sila izgubile svoje takti-no-tehni-ne lastnosti in postale tar-a.

JLA je imela v desetdnevni vojni uni-enih ali po{kodovanih 31 tankov, 22 oklepnih bojnih vozil pehote, 172 transportnih vozil, 6 helikopterjev in drugih sredstev. Imela je 45 mrtvih in 146 ranjenih. Enote Teritorialne obrambe so zajele 4693 pripadnikov JLA in 139 pripadnikov jugoslovanske zvezne policije. Na slovenski strani je bilo 19 mrtvih in 182 ranjenih.

Podrobnosti poteka vojne za Slovenijo so predstavljene v televizijskem filmu »Slovenija na barikadah«, ki je sestavljen iz avtenti-nih dokumentarnih posnetkov iz junija in julija 1991. {e odrobneje potek vojne za Slovenijo predstavlja razstava »Vojna za Slovenijo«, ki jo je pripravil Voja{kki muzej Slovenske vojske, oziroma avtor nadporo-nik Albin Mikull-, ki je tudi nocoj z nami. Naj bo film in razstava o vojni za Slovenijo

obuditev spominov na dni, ko smo Slovenci uresni-ili stoletni sen našega naroda.

Prepri-an sem, da ste spremljali razvojno pot Slovenske vojske tudi po letu 1991. Vendar vam bom v kratkih besedah opisal našo pot, ki jo ocenjujem kot pot k uspehu.

Slovenska vojska je prehodila pot od Teritorialne obrambe do sodobne vojaške organizacije. Postajamo primerljivi s sodobnimi vojskami, ki imajo ve--desetletno zgodovino, izkušnje in tradicijo.

V minulih letih smo v Slovenski vojski naredili pomembne korake k pribli'evanju našega temeljnega cilja, ta pa je oblikovanje sodobne in u-inkovite vojaške organizacije. Preoblikovanje izvajamo preudarno, argumentirano in postopno. Postavitev moderne vojaške organizacije je mnogo ve-, kot samo zaposliti nekaj tiso- novih vojakov. Ena od klju-nih in najzahtevnejših nalog v procesu preoblikovanja Slovenske vojske je postopen prehod na poklicno vojsko. S projektom profesionalizacije Slovenske vojske, dopolnjene s pogodbeno rezervo. prilagajamo strukturo vojske sodobni organizaciji. Zavedamo se posameznih pomanjkljivosti, vendar imamo jasno vizijo in pot do cilja – ta pa je do 2010. leta popolna

profesionalizacija Slovenske vojske. Vsi -lani kolektiva se moramo zavedati, da so za imeni in velikostmi enot ljudje – posamezniki. ^aka nas trdo delo, prepri-an pa sem, da ga bomo zmogli. Ob vseh naših rednih in izrednih nalogah pri oblikovanju sodobnega in u-inkovite vojske ter izpolnjevanju naših mednarodnih obveznostih znotraj svetovnega sistema kolektivne varnosti je naša temeljna naloga u-inkovita obramba suverenosti naše dr'ave, za kar smo tudi usposobljeni.

Nimamo razlogov, da ne bi bili ponosni na uspehe, ki smo jih dosegli v preteklem obdobju na vojaškem podro-ju. Ko se ozremo nazaj v obdobje zadnjih {tirinajstih let, lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da smo bili pri našem delu uspe{ni. Uresni-ujemo cilje, ki so si jih naši predniki vedno 'eleli dose-i. Smo jamstvo za zagotavljanje in ohranitev miru, ki je v dana{njem okolju in -asu ena od najpomembnejših vrednot.

@elim vam prijetno bivanje v va{i drugi domovini, prav tako pa vas vabim da nas obi{-ete v naših voja{nicah in enotah, ko boste prihajali v domovino. Veseli bomo vaših obiskov.

Hvala za vašo pozornost!

^astni generalni konzul Jo`e Slobodnik z organizatorji razstave in predstavitve filma

Proslava slovenskega kulturnega praznika v Torontu

STA 27. februar 2005

Kanadski Vseslovenski Kulturni Odbor je 25. februarja v Slovenskem domu na Browns Line v Torontu pripravil slovesno praznovanje kulturnega praznika Prečernov dan, ki se ga je med drugimi udeležila tudi slovenska veleposlanica v Ottawi Veronika Stabej. Bogat kulturni program največje tovrstne letne prireditve v Kanadi je privabil okrog 300 kanadskih Slovencev iz okolice Toronta in drugih krajev Kanade. Program je povezovala Marija Aha-i- Pollak, ki je tudi zapela, zbranim pa je poleg Stabejeve spregovoril predsednik Vseslovenskega kulturnega odbora Marjan Kolari-.

Pred začetkom proslave v Slovenskem domu je bila opravljena tudi svečana otvoritev prenovljenih prostorov slovenskega radia, za ustanovitev katerega ima največ zaslug prav Marija Aha-i- Polak. Na sami proslavi je nastopil gost iz Slovenije, vokalist Marijan Zgonc, poleg njega pa nadarjena mlada kanadsko-slovenska pevka Kristina Križan. Tanja Kroželj je zaigrala na klavir, udeleženci slovenske žole pa so pod vodstvom Polone Cankar Piloggio pripravili

zanimivo in razgibano okroglo mizo o prečernem Prečernu.

Kolari- je v govoru poudaril pomenu kulture za ohranitev slovenstva v tujini. Stane Kranjc iz Kanadsko-slovenskega zgodovinskega društva pa je v pismu udeležencem proslave povedal, da slovenske korenine v Kanadi segajo v leto 1855, ko je kof Friderik Baraga prevzel odgovornost za večji del province Ontario. Kanadsko slovenska društva bodo zato letos tudi ob sodelovanju veleposlanštva v Ottawi pripravila številne prireditve v postitev okrogle in zanimive zgodovine Slovencev v Kanadi.

Veleposlanica Stabejeva je v govoru poudarila pomen sprave in skupnega delovanja in pri tem pohvalila usklajeno delovanje slovenskih društev v okviru Vseslovenskega kulturnega odbora. Udeležence proslave je seznanila z letošnjo podelitvijo Prečernove nagrade, ki jo je prejela flavtistka Irena Grafenauer, omenila slovensko članstvo v EU in izzive v prihodnje ter pohvalila trdovitost ohranjanja slovenske kulture pri kanadskih rojakih.

Razstava in film o osamosvojitvi Slovenije s Kulturnim dnevom v SAVI

Povzeto po dopisih Ivana Pluta in Marije Prilesnik

Slovensko društvo SAVA v Breslau pri Kitchenerju je 25. februarja priredilo svoj Kulturni dan z razstavo "Vojna za Slovenijo 1991" in s predvajanjem filma o osamosvojitvi pod naslovom "Slovenija na barikadah".

Obisk je bil presenetljiv, saj se je napolnila dvorana z več kot sto slovenskih rojakov iz bližnje in daljne okolice. Predsednica društva SAVE, Marija Prilesnik, ki je tudi podpredsenica VSKO, je najprej pozdravila goste, prebrala pismo iz veleposlanštva RS v Ottawi, v katerem so ji sporočili, da se veleposlanica Veronika Stabej in

prva sekretarka Barbara [učnik 'al ne moreta udeležiti; vsem tamkajšnjim rojakom, ki so prispevali k osamosvojitvi Slovenije, pa se veleposlanica iskreno zahvaljuje. Nato pa je predsednica povabila na oder gospoda Pluta, da je prišel s programom. Zahvalila se mu je za njegovo uspešno posredovanje za to zelo zanimivo razstavo in filmsko predstavo o osamosvojitvi Slovenije. Po kratkem nagovoru se je Ivan Plut v imenu generalštaba SV zahvalil za vso pomoč vsem, ki so jo nudili v tistih najtežjih borbenih

Marija Aha-i- Pollak sprejema zaslužen žopek ro

potem, ko je bilo treba priznati Slovenijo. Prisotni so intenzivno sledili filmu in kasneje z velikim zanimanjem ogledovali razstavo. Sledila je okusna ve-erja in nato pa koncert, v katerem sta nastopala znani vokalist iz Slovenije, Marjan Zgonc, in Marija Aha-i- Pollak. Pripravila in izvedla sta zelo lep dru`abni program. Gostje so bili navdu`eni nad melodijami pesmi, ki so odmivale v tej mali dvorani. Aplavza ni bilo

konec, tako da sta na koncu zapela v duetu {e eno popolnoma novo pesem, ki je {e ni na kaseti. Dolgo v no- so gostje ogledovali slike od vojne, ki so bile postavljene vzdol` sten dvorane. Po besedah predsednice slovenskega dru{tva SAVE je bilo popoldansko-ve-erno praznovanje jasen dokaz, da ima slovenstvo v tujini trden obstoj. Zahvalila se je tudi vsem prisotnim.

Dejavnosti slovenskih organizacij

Frank Novak

Mesec februar je bil poln kulturnih in dru`abnih prireditev. Za zaklju-ek je v soboto 26. februarja kulturno in dru`abno dru{tvo Sava uspe{no zdru`ilo kar dve prireditvi, razstavo o osamosvojitvi in kulturni dan. Dramati-ni dogodki novej{e zgodovine Slovenije so pritegnili mno`ico ki so si z zanimanjem ogledali razstavo in film o tem obdobju. Sledila je okusna ve-erja in dru`abno razpolo`enje obiskovalcev v pri-akovanju nastopa priljubljenega pevca Marjana Zgonca iz Slovenije. Marjan je `e s prvo pesmijo Biserna Slovenija osvojil ob-instvo, saj je eden od redkih pevcev, ki se `e s svojim izvajanjem v du{o vsakega poslu{alca.

To je bil prvi nastop Marjana Zgonca na turneji od Kitchenerja do Niagare. Naslednji dan v nedeljo 27. februarja je nastopil v Hamiltonu pri `upniji sv. Gregorja Velikega.

Rojaki so se po nedeljski ma{i podali v dvorano, kjer so u`ivali sicer kraj{i koncert Marjana Zgonca s sodelovanjem Marije Aha-i- Pollak. Poslu{alci so bili navdu`eni nad koncertom in izkazali veliko zanimanje za zgo{-enke Marjana Zgonca. Koncertno turnejo sta nadaljevala {e isto popoldne pri dru{tvu Lipa park v St. Catharines.

Slovenska `upnija sv. Gregorja Velikega je tudi imela svoj letni ob-ni zbor, kjer so `upnijske organizacije predstavile svoje dejavnosti preteklega leta. Predstavljeno je bilo fina-no poro-ilo `upnije in pristop treh novih -lanov v `upnijski svet. @upnik g. Drago Ga-nik je na koncu hvale`no pohvalil sodelovanje in pomo- `upnijskih organizacij z ugotovitvijo, da si te`ko predstavlja uspe{no delo brez pomo-i `upnijskega sveta, ki je lani odli-no opravil svojo nalogo ob praznovanju 40 letnice `upnije.

Pomladni banket dru{tva SAVE

Tja{a [kof

Po dolgi in mrzli zimi je bil klub SAVA eden prvih slovenskih dru{tev, ki je `e 5. marca praznoval svoj prvi pomladni banket v lepo okra`eni dru{tveni dvorani v Breslau-u pri Kitchenerju. Celo sveti Peter je pripravil lep, pomladanski dan, za to prilo`nost. Ansambel Golden Keys in tradicionalno odli-na in obilna ve-erja pripravljena v dru{tveni kuhinji, pod vodstvom Pavle Golob, in dobra kapljica so dodali k prijetnem vzdu{ju med prisotnimi gosti.

Po pojedini je predsednica SAVE, Marija Prilesnik, povabila na oder predsednika Vseslovenskega Kulturnega odbora, Marjana

Kolari-a, urednika Glasila kanadskih Slovencev, Leandra [kofa, ter programsko urednico radia Glas kanadskih Slovencev, Marijo Jevni{ek. V imenu du{tva se je Marija Prilesnik zahvalila za njihovo dolgoletno delo za slovensko skupnost v Kanadi in je Vseslovenskemu kulturnemu odboru podelila prispevek kluba SAVE v znesku \$700 z `eljo, da {e vnaprej sku{ajo delovati za slovensko kulturo v Kanadi. Marjan Kolari- se ji je iskreno zahvalil v imenu vseh za klubov prispevek in ji zagotovil, da se bo VSKO tudi v bodo-e trudil izboljšati svojo dejavnost za slovenstvo v na{i novi domovini.

Ob stodnevnicu prevzema vajeti vladne oblasti v Sloveniji

Povzeto po -lankih slovenskih medijev

13. marca je poteklo natanko 100 dni, odkar je prevzel **Janez Janč**a osmo slovensko vlado. Ob tej priliki se je pritoil, da v tej dobi, ko tradicionalno nove vlade opozicijske stranke ne napadajo novih vlad, se tega bivši vladni koalicijski stranki (LDS in SD) nista držali in dodal, da so vlado napadali tudi mediji.

Predsednik največje opozicijske stranke LDS **Anton Rop** je delo nove vlade kritično ocenjeval, da je to bil *"-as izgubljenih priložnosti"*; vodja poslancev ZLSD pa je menil, da je vlada *"večina le kadrovala, na vsebino predvolilnih obljub pa pozabila"*. Zanimivo pa je, da sta dva višja -lana opozicije (Boris Pahor, predsednik ZLSD in sedaj EU poslanec, ter bivši Ropov finančni minister Dušan Marmor) javno pohvalila Jančevo finančno prizadevanje ob vstopu v EU.

Ob tej priliki je predsednik vlade **Janez Janč**a na novinarski konferenci dejal, da prvih sto dni vladanja, kljub relativno zahtevnim okoliščinam za novo vlado nikakor ni bil -as izgubljenih priložnosti.

Nasprotno, po njegovem mnenju je nova vlada dokazala, da ni le *"ljubljska"* vlada, ampak se je pripravljena soočiti z razvojnimi problemi slovenskih regij. Prepričan je tudi, da bo vlada v prvem letu svojega mandata uresnila vse tisto iz koalicijske pogodbe, kar bo glede

na objektivne okolišine močno uresniti. Sicer pa prvim stotim dnevom vlade Jančeve ne pripisuje pomena formalnega mejnika. *"Vlada ni imela sto dni miru. Bila je napadana tako s strani opozicije kot medijev. Večina nacionalnih medijev, ki so bili prej provladni, se je v prvih stotih dnevih nove vlade prelevila v pro-opozicijske medije"* je dejal Janča in dodal, da ga takšna sprememba ni presenetila. O svoji ekipi pa pravi: *"Večina sem pozitivno presenečen, ker so mnogi dokazali, da so se sposobni soočiti s problemi bistveno hitreje, kot smo sprva pričakovali, in da so mnogi v ministrskih ekipah dokazali, da imajo povsem različne konceptualne poglede na to, kaj je treba doseči v tem mandatu, poleg tega imajo tudi jasno določene -asovne prioritete."*

Kot meni MAG-ov novinar Janez Markež, je Jančeva *"največja sreča ta, da ima za vodjo opozicije Antona Ropa, politika, ki je tako silovito padel s konja, da v primerjavi z njim vsak politik deluje kot karizmatični vitez."*

To potrjujejo celo ankete Politbarometra, ki v svojih anketah v zadnjih petih mesecih poročajo, da Jančevo vlado podpira okoli 60 odstotkov anketiranih. [e višjo, skoraj dvotretjinsko (66.4%) javnomnenjsko podporo njegove vlade, pa nakazujejo zadnje Dnevnikove ankete.

Vodja sindikalnega gibanja ZSSS grozi novi vladi s splošno stavko

Povzeto po -lankih Stanislava Kovača in Janeza Markeča v MAG-u 15. marec 2005

Po večmesečnem molku se je oglasil predsednik ZSSS **Dušan Semolič** in novi vladajoči koaliciji zagrozil s splošno stavko, če bo uvedla zakonodajo *"enotne davčne stopnje"*.

Semolič, prvi slovenski sindikalist *"se je -ez no- prelevil v gorega davnega pravnika, saj med tranzicijskem desetletju ni nikoli*

povzdignil glasu proti staremu sistemu, ki je močno obdavčeval plače industrijskih delavcev in hkrati davčno izredno privilegiral ozek sloj bogatih lastnikov podjetij."

"Sindikalno gibanje ZSSS je po jesenskih volitvah malodane izginilo z javnega prizorišča. Vpogled v njegovo spletno stran razkrije, da je

od parlamentarnih volitev medijem namenilo le štiri skopa sporočila. Prvo nosi naslov "Semoli-estital Cukjatiju in Uranu". Naslednje je povezano s sindikalno pobudo za izplačilo trinajste plače. Tretje se glasi: "Semoli-estital Janči". Četrto in zadnje sporočilo za medije je solidarno s pomočjo v Posočju. Semoli-eva vrnitev na prve strani medijev je zaznamovala grožnja s splošno stavko, ki naj bi imela po njegovih besedah naravnost katastrofične posledice – povzročila naj bi zastoj gospodarstva in preprečila prevzem evra."

Njegova uradna biografija pravi, da je leta 1991 postal predsednik ZSSS in bo obdržal svoj mandat do leta 2007, kar pomeni, da bo vodil ZSSS šestnajst let.

"Semoli-eva neuradna zgodovina, ki ni predstavljena na spletnih straneh ZSSS, se je začela, ko je kot 18-letnik postal član zveze komunistov. Dolgoletna partijska kariera mu je omogočila ... da se je leta 1991 povzpел na funkcijo predsednika ZSSS... Semoli-eva pa je član ZLSD in je leta 1996 tudi kandidiral na njeni listi..."

Po letu dni v EU je Slovenija zgodba o uspehu, a prihajajo novi izzivi

STA, 6. april 2005

Po letu dni članstva v Evropski uniji je Slovenija zgodba o uspehu, saj se je pokazala kot konstruktivna, kreativna in zanesljiva partnerica, vendar pa se še sooča z novimi velikimi izzivi, zato samozadovoljstvo ni na mestu. Takšna je bila skupna ugotovitev na razpravi Slovenija - leto po vstopu, na kateri so v Bruslju sodelovali slovenski komisar Janez Potočnik, predsednik Slovenskega gospodarsko-raziskoval-

Po mnenju MAG-ovega novinarja Janeza Markeča je več vzrokov za ta politični konflikt. "Tudi izid morebitnega spopada je za sindikaliste več kakor negotov, ... tuji sindikati, n. pr. nemški, ki so med najmožnejšimi, so pokazali ... da na ljudi vsepovsod po Evropi delujejo močno nezaupljivo. Stranki tako imenovane slovenske leve in korporativne sindikate pestijo tudi zelo neugodne notranje-politične okoliščine. Si predstavljate na primer sindikalistično vseslovensko zborovanje, na katerega se bo pripeljal nekdanji predsednik države Kučan v slubenem luksuznem mercedesu, nekdanji premier Rop v ravnem beemveju, sindikalistični vodje pa bodo imeli po celodnevem norenju zapitek v kakšni boljšči restavraciji z direktorji Foruma 21? Sindikati v Sloveniji se utegnejo v prihodnjih mesecih hitro znajti na tenkem ledu..."

Zanimivo analizo o podrobnih značilnostih sindikalistične grožnje lahko preberete v MAG-ovi temi tedna, priobene v izdaji MAG-a 15. marca 2005.

nega združenja Boris Cizelj, Marko Voljč, v KBC generalni direktor za Srednjo Evropo, ter slovenski veleposlanik pri EU Ciril [tokelj].

Po besedah slednjega je Slovenija v prvem letu dni v EU konstruktivno prispevala k vsem razpravam in uresničila svoje interese, tako pri pogajanjih o ustavni pogodbi, odločitvah glede pristopnih pogajanj.

Prevajalcev in tolmačev za slovenščino v EU še vedno premalo

STA, 24. april 2005

Z vstopom Slovenije v Evropsko unijo 1. maja lani je slovenščina postala eden od dvajsetih uradnih jezikov povezave, s tem pa so se ob-utno povečale potrebe po prevajalcih in tolmačih za slovenski jezik. Evropske prevajalske službe jih

tudi po skoraj letu dni še niso uspele rekrutirati dovolj. Posledica pomanjkanja usposobljenih prevajalcev pa je pogosto slaba kakovost prevodov, ugotavljajo na službi vlade za evropske zadeve (SVEZ).

Boj za zavarovalniški imperij

Povzeto po članku Stanislava Kovača, *MAG* 9. februar 2005

Zavarovalnica Triglav je najmočnejši finančni imperij v državi.

Boj za lastniški nadzor nad Zavarovalnico Triglav je boj za nadzor nad milijardnimi zavarovalnimi premijami, ki bodo pomembno oblikovale prihodnjo kapitalsko, finančno in politično podobo Slovenije.

Minister za finance Andrej Bajuk je z razkritjem najnovejše cene Zavarovalnice Triglav naenkrat vprašanje njene dejanske vrednosti; leta 2003 je revizorska hiša Price Waterhouse Coopers opravila prvo vrednotenje Triglava v vrednosti 60,6 milijarde tolarjev na dan 1. januarja 2001, medtem ko je bila po lanske cene revizorske hiše Deloitte zavarovalnica na dan 1. januarja 2004 vredna približno 110 milijard. V ozadju najnovejših zapletov okoli dejanske vrednosti zavarovalnice in njene nadaljnje privatizacije poteka politični boj za lastniško prevlado nad zavarovalniškim monopolom, okoli katerega se je v tranziciji oblikovalo središče najmočnejšega finančnega imperija v državi.

Dejansko finančno moč Triglava zrcali podatek zavarovalnega združenja, da je leta 2003 zasedal kar 42,5-odstotni tržni delež na zavarovalniškem trgu. Druga največja zavarovalnica Vzajemna je

dosegala 19,8-odstotni tržni delež, Zavarovalnica Maribor je imela 13,3-odstotnega, vseh preostalih osem hiš pa si je razdelilo 24,4 odstotka zavarovalniškega trga. Samo v tem letu se je v Triglav steklo 122 milijard tolarjev zavarovalnih premij, vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij pa je dosegala 215 milijard. Lanska interpelacija proti Ropovi vladi je pokazala, da slovenski zavarovalniški sektor še vedno močno zaostaja v primerjavi za razvitimi državami EU in da se prav ta uvršča med najbolj obetavne gospodarske panoge, ki bodo v prihodnje rasle z nadpovprečno hitrostjo. V Sloveniji je delež bruto zavarovalne premije v BDP leta 2000 znašal 4,8 odstotka, leta 2001 pet odstotkov in leta 2002 5,1 odstotka. V stari petnajsterici članic EU je leta 2001 ta delež znašal 9,1 odstotka BDP. Slovenija močno zaostaja zlasti na področju vključenosti in pokojninskih zavarovanj, pri premoženjskih pa je po zbranih premijah še v povprečju EU. Boj za lastniški nadzor nad njo je treba zato razumeti zlasti kot boj za prihodnji nadzor nad milijardnimi zavarovalnimi premijami, ki bodo pomembno oblikovale kapitalsko, finančno in politično podobo Slovenije.

Država ima iz dneva v dan manj Triglava

Vse bolj torej kaže, da je raziskovanje okoli cenitev Zavarovalnice Triglav le dober izgovor za to, da se odstavi sedanjo vodilno garnituro zavarovalnice ali vsaj njenega predsednika uprave **Jožeta Leniča**. Lenič se je s svojim predlogom, ki ga država kot največja lastnica zavarovalnice ni podprla, naj se ob morebitni dokapitalizaciji dopusti možnost izključitve prednostne pravice obstoječih delničarjev (torej predvsem države), očitno dokončno zameril sedanji vladi, katere poteze

kažejo, da čelini prej prevzeti glavno besedo v načrtovanju največji zavarovalnici. Ali kot se je v včerajšnjem *Magu* slikovito izrazil novinar **Stanislav Kovač**, je boj za lastniški nadzor v Triglavu treba razumeti zlasti kot boj za prihodnji nadzor nad milijardnimi zavarovalnimi premijami, ki bodo pomembno oblikovale kapitalsko, finančno in politično podobo Slovenije.

Vlada hiti s temi postopki, saj bo lastniška podoba zavarovalnice v zelo kratkem času drugačna. Sod je namreč kot skrbnik delnic

Triglava za zakonsko določene uprave do delnic največje zavarovalnice doslej priznal pravico do prevzema 1,2 milijona delnic ali 21 odstotkov vseh delnic Triglava. Sod sklenil 236 pogodb o prenosu delnic, vrednih 2,5 milijarde tolarjev. To pomeni, da so novi lastniki doslej dobili dobre tri odstotki delnic Triglava. Ostali upravienci morajo delnice (vplačati in vpisati v delniško knjigo). Če tega ne bodo storili v letu dni od pravnomosti odločbe (zadnje so

bile izdane oktobra lani), bo delnice obdržal Sod. Če bi se za nakup delnic Triglava odločili vsi upravienci, potem bi delež, ki ga ima država prek Soda in Kapitalske družbe, upadel pod 75 odstotkov. S tem pa bi država izgubila možnost za predčasni odpoklic sedanjega nadzornega sveta in imenovanje novih nadzornikov, ki bi potem najverjetneje zelo hitro našli zamenjavo za Leni-a.

Odstopila le predsednik in član nadzornega sveta Zavarovalnice Triglav

STA, 2. marec 2005

Nadzorni svet Zavarovalnice Triglav je ostal brez predsednika in člana, saj sta Branko Tomašič in Boris [kapin na današnji seji podala odstopni izjavi. Za odstop se nista odločila namestnica predsednika nadzornega sveta Helena Bečter in član Vinko Gobec, preostala predstavnik delničarjev zavarovalnice Goran Bizjak ter Anton Majzelj pa se seje nista udeležila, je v današnji izjavi za medije pojasnil Tomašič.

Tomašič je poudaril, da je njegov odstop nepreklicen. Ob tem pa pojasnil, da je nadzorni

svet kljub temu (če vedno operativen, zato do zapletov ne bi smelo priti.

Uprava bo na predlog SOD, kot je danes pojasnil Leni, skupščino delničarjev sklicala, saj jo po zakonu mora. "Zadovoljni smo, da bomo končno dobili sogovornika, s katerim bomo preverili, ali sta naša strategija in poslovni načrti takšni, da jih podpira tudi nov nadzorni svet, ki bo verjetno imenovan," je dejal Leni. Kdaj točno bo sklicana skupščina, Leni ni povedal.

Uprava Zavarovalnice Triglav ponavlja, da je zavarovalnica vredna 110 milijard tolarjev

STA, 22. februar 2005

Kot je znano, je cenitev družbe Price Waterhouse Coopers na dan 1. januar 2001, ki jo je za potrebe lastninjenja naročila vlada, pokazala, da je Zavarovalnica Triglav vredna 60,6 milijarde tolarjev (približno 240 milijonov evrov). Na osnovi te vrednosti je v letu 2003 tudi steklo lastninjenje največje zavarovalnice.

V začetku tega meseca pa je uprava zavarovalnice razkrila, da je pri družbi Deloitte & Touche za interne potrebe naročila (če eno cenitev, po kateri pa je bila zavarovalnica na dan 31. december 2003 vredna omenjenih 110 milijard tolarjev, kar je 80 odstotkov več). Če to drži, je bil po Bajukovem mnenju državni proračun odkodovan za 14 milijard tolarjev.

Zaradi velike razlike v obeh cenitvah, med katerima je sicer tri leta razlike, je finančni minister Andrej Bajuk (konec januarja omenil možnost, da bi se lastninjenje zavarovalnice ustavilo. Zaasna ustavitev lastninjenja je potrebna tudi po mnenju direktorja Agencije za zavarovalni nadzor.

Po Goriških besedah (ele druga ocena vrednosti Zavarovalnice Triglav, ki se približuje dolgoletni oceni agencije, ustreza realnemu stanju. "Neposrednih informacij o načrtovani ustavitvi lastninjenja nimam, vendar pričakujem, da se bo zaasno ustavilo," je za televizijo (če povedal Gorišek, direktor Agencije za zavarovalni nadzor.

Lov za mariborskim zakladom

Povzeto po članku Stanislava Kovača, MAG, 19. april 2005

Privatizacija NKBM bo boj Kučana in Jančeve privatizacija državne Nove kreditne banke Maribor (NKBM) bo pokazala, kdo bo obvladoval tajski bančni zavarovalniški steber, ob NLB in Zavarovalnici Triglav tretji največji finančni imperij v državi in ki je bil doslej pod trdnim nadzorom Foruma 21. Da bo privatizacija NKBM v prihodnjih mesecih eno osrednjih vprašanj, ki bodo odločala o finančni, kapitalski in politični podobi države, nazorno kaže izjava prvega močarja uprave črta Mesariča. Potem ko je bil za predsednika nadzornega sveta izvoljen Bogomir [piletič], državni sekretar na finančnem ministrstvu, je Mesaričev ravnanje nove vlade označil za škandalozno. Dejal je, da v civiliziranem svetu ne pozna primera, da bi nekdo pred redno skupščino banke sklicali izredno in zamenjali nadzorni svet, nato pa se ta v novi sestavi čez mesec dni ne bi bil zmožen konstituirati. Novinarjem je tudi zatrdil, da ne namerava odstopiti (*vendar je moral 25. aprila odstopiti - op. ur.*)

Tik pred parlamentarnimi volitvami se je forum politično opredelil in volilce pozval, naj podprejo strankarski dvojec LDS-ZLSD. Rigelnikov protestni odstop iz nadzornega sveta NKBM in Mesaričeva protestna izjava pomenita prvi povolilni napad menedžerske elite Foruma 21 na novo vlado. Pravzaprav se je začel javni spopad Milana Kučana in Janeza Jančeve kot del boja za lastniški, ekonomski in politični nadzor nad bančnim, in korporativnim kapitalom.

Privatizacijska zgodba NKBM sega v maj 2001, ko je tedanja Drnovčkova vlada sprejela program prodaje obeh državnih bank, NLB in NKBM. Delna privatizacija ljubljanske je bila izvedena sredi leta 2002, medtem ko je bila pri mariborski ustavljena. Po nartih naj bi država prodala 65-odstotni, večinski delež, zmanjšan za eno delnico, s čimer bi banka dobila večinskega lastnika, država pa ohranila delni nadzor nad ključnimi strateškimi odločitvami.

Komisija za nadzor in izvedbo prodaje NKBM je prejela tri ponudbe za odkup večinskega deleža. V vladnem programu prodaje državnega finančnega in stvarnega premoženja za leti 2003 in 2004 je neuspešen poskus zamenjave lastništva mariborske banke opisan takole: »Komisija je po skrbni proučitvi vseh treh ponudb, kot so bile predložene do 13. marca 2002 in katerih rok veljavnosti se je iztekel 22. marca 2002, ter rezultatov pogajanj ocenila, da nobena od treh ponudb ne izpolnjuje vseh treh zastavljenih ciljev iz programa privatizacije NKBM. Zato je vlada 25. aprila 2002 sprejela sklep, da se postopek prodaje NKBM ustavi.«

Ravno v času sprejemanja vladnega programa o NLB in NKBM leta 2001 se je tedanji predsednik republike Milan Kučan udeležil slovesne akademije ob desetletnici Probanke in se prvič javno vpletel v privatizacijo državnih bank. Tedaj je postavil idejne temelje Foruma 21 o zaščiti nacionalnega interesa v gospodarstvu in nasprotoval sodelovanju tujega kapitala pri privatizaciji bank. Dve leti kasneje, ko je ustanovil forum, se je pokazalo, da njegov govor na slovesnosti Probanke ni bil naključen. Direktorica banke Romana Pajenk je postala ustanovitvena članica foruma, med njegove osrednje močarje se je vpisal tudi Roman Glaser, nadzornik Probanke in direktor Perutnine Ptuj. Prav tako je bil ustanovitveni član sedanji predsednik uprave NKBM črta Mesarič, ki se je na ta položaj zavihtel julija 2002, torej le dva meseca po ustavitvi njene privatizacije in takoj po lastniškem vstopu belgijske KBC v NLB. [ele ustanovitev Foruma 21 je pokazala, da je prav Mesarič izredno pomemben Kučanov bančni kader. Ker Kučan ni uspelo ustaviti umika države iz NLB, se je po letu 2002 osredotočil na drugo največjo banko, NKBM. Dogodki po Mesaričevem prevzemu krmila so pokazali, da je Forum 21 prav njo izbral za enega od osrednjih lastniških in finančnih stebrov Kučanovih korporacij...

Vlada bo s preostankom kupnine od NLB odpla-ala obveznice RS

STA, 21. april 2005

Vlada je na današnji seji sprejela predlog o dokonni porabi sredstev iz kupnine od prodaje kapitalske naložbe v Novi Ljubljanski banki (NLB). [e preostalih 82 milijard tolarjev, ki so vezani pri Banki Slovenije, se bo namenilo za predasno odpla-ilo državnih obveznic RS 06, izdanih v letu 1995 z namenom poravnavanja obveznosti do bank iz izpla-anih deviznih vlog. Dan predasne izpolnitve obveznosti iz obveznic je 9. junij, je na novinarski konferenci po seji vlade povedal generalni direktor direktorata za zakladništvo na finan-nem ministrstvu Anton @uni-.

Kupnina od prodaje 39 odstotkov NLB belgijski ban-ni in zavarovalniški skupini KBC ter Evropski banki za obnovo in razvoj v skupnem znesku skoraj 500 milijonov evrov je v državni prora-un pritekla v za-etku septembra 2002. Vlada se je takrat odlo-ila, da kupnine ne porabi v celoti, temve- jo porabi postopno. Zdaj je ocenila, da je nastopil pravi trenutek za porabo kupnine in se s tem dokon-no sklenuje program porabe kupnine, je povedal @uni-.

Na finan-nem ministrstvu so doslej prora-unske prihranke od upravljanja s kupnino od NLB ocenjevali na ve- kot 36 milijard tolarjev v obdobju med letoma 2002 in 2005. "Z

današnjim sklepom pa se k tem skupnim u-inkom dodaja {e najmanj dve milijardi tolarjev v letih 2005 in 2006," je napovedal @uni-. Poleg tega bodo u-inki pozitivni tudi do konca zapadlosti obveznice RS 06, torej do konca leta 2015.

Odlo-itev o pred-asnem odpla-ilu obveznic RS 06 sodi v kontekst celotnega upravljanja z javnim dolgom, je pojasnil @uni-. Poudaril je, da so se na finan-nem ministrstvu za pred-asno odpla-ilo odlo-ili v soglasju z Banko Slovenije, saj so morali temeljito pretehtati tudi monetarne u-inke in ne le prora-unske.

@uni- je {e povedal, da bo 24. maja zapadlo v pla-ilo tudi odpla-ilo evroobveznice v višini 88 milijard tolarjev. V vmesnem -asu do 9. junija bodo likvidnost uredili v skladu s posebnim dogovorom z Banko Slovenije, dodatno pa bodo morali kupiti {e za 50 do 70 milijard tolarjev deviz. S tem bi lahko povzro-ili zelo velike monetarne u-inke, vendar pa bo z današnjo odlo-itvijo o pred-asnem odkupu državne obveznice RS 06 82 milijard tolarjev prišlo nazaj v monetarni sistem, je pojasnil @uni-.

S tem se bodo torej izognili vplivom na ban-ni sistem. "Zaradi teh razmeroma velikih transakcij ne bo prišlo do sprememb obrestnih mer in deviznih te-ajev," je zagotovil @uni-.

Slovenija {e vedno zaostaja za razvojnim povpre-jem EU; cena delovne sile vse višja

STA, 19. april 2005

Slovenija v primerjavi z evropskim razvojnim povpre-jem znatno zaostaja. V bruto doma-em proizvodu (BDP) na zaposlenega zaostajamo do trikrat, ni'ja je dodana vrednost na zaposlenega, nizka pa sta tudi dele'a inovativnih podjetij ter tehnolo{ko zahtevnih izdelkov v izvozu. Da bi na tem podro-ju gospodarstvo doseglo preboj, mora dr'ava zagotoviti dejavnike konkuren-nosti (znanje, tehnološki razvoj, inovativnost), klju-za uspeh pa bosta pri tem podjetni{ko

povezovanje in strateška partnerstva, je v uvodu drugi dan slovenskega poslovnega tedna povedala podpredsednica Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) Mateja Me{.

"^e se zaradi konkurence kitajskega gospodarstva trenutno pogovarjamo o re{evanju tekstilne industrije, se lahko kaj kmalu o re{evanju elektrotehni-ne industrije, saj kitajska na podro-ju tehnolo{kih podjetji mo-no prednja-i," je {e dodala Me{leva.

Vlada bo predlagala nov praznik - dan slovenske enotnosti

Povzeto po raznih slovenskih medijih

Stali{-e o pomenu simboli-ne obele'itve vrnitve ve-jega dela Primorske k mati-ni domovini je vlada `e izrazila v odzivu na aktualne razprave o odnosih z Italijo in Avstrijo ter o polpretekli zgodovini. Dr'avni sekretar v kabinetu predsednika vlade Aleksander Zorn pa je za TV Slovenija povedal, da bi praznik obele'evali predvidoma maja, in sicer vsako leto v drugem mestu. "V Sloveniji moramo tudi na simboli-ni ravni potrditi, kako pomembna je bila vrnitev ve-jega dela Primorske v mati-no domovino. Vlada bo zato predlagala spremembo zakona o praznikih z namenom, da se spomin na vrnitev ve-jega dela Primorske mati-ni domovini in spomin na trpljenje primorskega ljudstva med obema vojnama ustrezno obele'i," je zapisano v omenjenem stali{-u vlade.

"Ob tem pa se moramo vpra{ati, ali smo sami Slovenci storili dovolj za obele'itev spomina na vse, ki so trpeli pod fa{izmom, {e posebej spomina na primorske Slovence, ki so trpeli najdlje. Vpra{ati se moramo, zakaj je bila toliko -asa zamol-evana vloga prvih odporikov proti fa{izmu, zdru`enih v organizaciji TIGR," {e meni vlada.

Na vpra{anje ali bodo na proslavah sodelovali in bodo dostojno po-a{-eni tudi predstavniki zmagovalcev v Sloveniji, torej slovenski partizani, je premier Jan{a odgovoril, da v zvezi s tem v Sloveniji ni nikakr{nih razhajanj, osrednja proslava ob 60-letnici zmage nad nacizmom in fa{izmom pa bo 9. maja v Cankarjevem domu. Vsebina proslave bo po Jan{evih besedah *"sledila ciljem, da te obletnice Slovencev ne delijo, saj ne bi `eleli, da se umetno ustvarjajo razhajanja"*. Glede na to, da v Sloveniji po koncu druge svetovne vojne ni bilo vzpona demokracije, pa bo pripravljena tudi `alna slovesnost ob obletnici zunajsodnih pobojev, napoveduje Jan{a. Po njegovih besedah sicer praksa te vlade ne bo druga-na od praks prej{njih vlad. Napovedal je

{e, da bo vlada v parlamentarno proceduro vlo`ila spremembo zakona o dr`avnih praznikih in dela prostih dnevih in s posebnim dnevom obele`ila priklju-itev Primorske k mati-ni domovini.

Pogled zgodovinarjev

Zgodovinar Jo'e De'man je o tem, ali in kako bi se veljalo spominjati obletnice ustanovitve prve povojne slovenske vlade, razmi{ljal takole: "Ali je bila vlada iz Ajdov{-ine vlada ali samo lutkovno gledali{-e za igralce iz sence (Stalin-Tito-Kardelj-Ma-ek)? Ali je obletnica ustanovitve vlade v Ajdov{-ini prilo'nost, da se ponovi spravna slovesnost iz Ko-evskega Roga? ^e so se tam takrat vladajo-i dedi-i prve vlade opravi-ili za njene zlo-ine, bi lahko danes vladajo-i dedi-i pora'ene predmoderne Slovenije oprostili bolj{evikom za njihove zlo-ine in diktaturo.

V mednarodnih razmerjih je prav, da se vpra{amo: ali bi se lahko zgodilo - -e bi veljala na-ela mednarodnega sodi{-a za vojne zlo-ine v Haagu - da bi takratni slovenski minister Zoran Poli- delal dru'bo Anteju Gotovini. Ali je bil Boris Kidri- huj{i psihiatri-ni problem kot Winston Churchill? In tako naprej do resnice in sprave. Stvar narodne -asti pa je predvsem, da notranja polemika ob ajdovski vladi ne bo manj intenzivna, kot je bilo sedanje nadvse 'ivahno razpravljanje o fojbah.

Zgodovinar Bo'o Repe domneva, da vlada ne 'eli podpreti proslavljanja nastanka ajdovske vlade, ker jo identificira s partizanstvom, tega pa ena-i s komunizmom, in da je vsaj delu vladajo-e koalicije bli'je zasedanje 39 predvojnih politikov in cerkvenih predstavnikov, ki so se 3. maja 1945 zbrali na Taboru in neuspe{no posku{ali ustanoviti "narodno vlado".

Ceste v Republiki Sloveniji

Povzeto po dopisu dr. Petra Klop-i-a 12. marca 2005

Gradnja avtocest v Sloveniji zelo po-asi napreduje in vpra{anje je kako pospe{iti njihovo gradnjo. Glavni problem so finan-ni fondii, teh v Sloveniji primanjkuje.

Znano je, da je [panija od leta 1986 do danes prejela od Evropske Unije (EU) 65 milijard dolarjev in 80% {panskih avtocest je bilo zgrajeno s temi fondii. Kot poro-a »The Economist« (9. april 2005), je finan-ni sistem v EU neodgovoren. Tisti ki bolj trka na vrata uradov EU in ima bolj{e zveze, dobi ve-. Odvisno bo od sposobnosti in prepri-ljivosti slovenskih reprezentanc v Bruslju, kar bo dolo-alo podporo EU za gradnjo slovenskih avtocest. Potrebno bo vsaj 400 milijonov evrov.

Taka slovenska zahteva je toliko bolj utemeljena, ker bodo slovenske ceste povezovale mnogo evropskih dr'av. Smer Barcelona – Kiev gre preko Slovenije kakor tudi povezave Avstrija – Hrva{ka in Italija – Hrva{ka. Pomo- EU je nujna. Va'no je torej, da se -impreje dogradijo mednarodne povezave avtocest, nato pa modernizirajo lokalne ceste ter vse 'elezni{ke proge, kar bi omogo-ilo Sloveniji nadaljno gospodarsko rast.

PS: Za podrobnosti o gradnji cest v Sloveniji obi{-i spletno stran: www.dars.si

Dr`avni Zbor o kilometrih novih avtocest

STA 29. april 2005

Po pri-akovanjih predstavljeni operativni vladni program razvoja in obnavljanja avtocest v leto{njem letu brez pomislekov podpirajo poslanske skupine {tirih koalicijskih strank (SDS, NSi, SLS in DeSUS), medtem ko imajo v opozicijskih LDS, SD in SNS vrsto pripomb, zlasti glede v rebalansu prora-una napovedane predvidene porabe sredstev. Izpostavljena je bila tudi potreba po vzpostavitvi elektronskega sistema cestninjenja, ki bo zagotavljal enotno pla-ilo uporabe avtocest glede na prevo'ene kilometre. Vrednost letnega plana, h kateremu da dr'avni zbor soglasje, zna{a 124,1 milijarde tolarjev, z gradnjo se bo za-elo na 11 novih odsekih v skupni dol'ini 55 kilometrov. Slovenija gradi avtoceste 'e od leta 1970.

Minister za promet Janez Bo'i- je pojasnil, da bo letos v skladu s planom v gradnji skupaj pribli'no 174 kilometrov avtocest, hitrih cest in drugih cest. Prometu pa bodo predani predvidoma {tirje odseki v skupni dol'ini 22,3 kilometra, in sicer {e zadnji manjkajo-i odsek prek Trojan, to je odsek Trojane-Blagovica, zadnji del hitre ceste [kofije-Sermin, potem manjkajo-i del

avtocestnega odseka Smednik-Kr{ka vas na dolenjskem avtocestnem kraku in, v kolikor bodo tehni-ne mo'nosti dopu{-ale, {e avtocestni odsek Hrastje-Le{nica na dolenjskem avtocestnem kraku, sicer pa bo ta odsek dokon-an v skladu z nacionalnim programom spomladi leta 2006. V leto{njem letu bo tako v celoti dokon-ana avtocestna povezava od Maribora do Kopra na petem evropskem koridorju. Z gradnjo se bo za-elo na 11 novih odsekih v skupni dol'ini 55 kilometrov, in sicer na pomurskem avtocestnem kraku Maribor-Lenart, Lenart-Spodnja Senarska, Lendava-Pince, Pesnica-Slivnica, nova Zarkovska cesta, potem odsek Koper-Izola.

Od skupnih v planu predvidenih sredstev bo za izgradnjo avtocest in drugih cest ter za obnavljanje avtocest in nov elektronski cestninski sistem namenjeno 95,3 milijarde tolarjev, 6,3 milijarde tolarjev za nadomestilo dru'bi Dars za opravljanje naro-ila vodenja in organiziranja gradnje in obnov, 2,2 milijarde za stro{kke financiranja in 20,3 milijarde za pla-ilo obveznosti iz investicijskih kreditov, je {e dodal Bo'i-.

ERRATA: V transkripciji rokopisov smo v zadnji {tevilki Glasila pomotoma objavili dva nepravilna imena. Zato prosimo, da spremenite na strani 4 ime avtorja v -lanku »Slovensko-Hrva{ka nerazumevanja....« dr. **France Habjan** (ne Milan Gregori-); na strani 40 v {estem odstavku -lanka »Na{e 'ivljenje« pa spremenite lastno ime »Stajana« v »**Stra'arja**«. Uredni{tvo se vsem prizadetim iskreno opravi-uje.

Kanadski slovenski Kongres sporo-a, da je dvojezi-na knjiga dr. Janeza Vintarja »**Od lipe do javorja**« 'e natisnjena. Knjiga dramati-no opisuje te'ko 'ivljenje slovenskih priseljencev, ki so 's trebuhom za kruhom' pri{li v Kanado v obdobju 1920 – 1939. Cena 446-stranske ilustrirane knjige je samo \$20.00 (Can) in se dobi pri g. F. Riharju, tel. 905-544-1471, ali pa v Slovenski Kreditni uniji v Hamiltonu, tel. 905-578-7511 in Torontu tel. 416-255-1742.

**THE SLOVENIAN CANADIAN SCHOLARSHIP FOUNDATION
will be holding**

The 17th Annual All-Slovenian Classic Open Golf Tournament
on Saturday, May 28th followed by a Banquet at Lipa Park Narodni Dom.
AT ROCKWAY GLEN & ESTATE WINERY GOLF COURSE

All proceeds will go to the support of the young Slovenians in terms of scholarships.
For registration contact **Teresa Zupancic** 385 Hemlock Ave, Stoney Creek ON L8E 2E2

For additional information please contact:

Whitby:	Brane Skerlj	905-576-4235	Mississauga:	Florojan Markun	905-465-1392
Toronto:	John Stark	416-291-5168	St. Catharines:	Fred Ponikvar	905-687-4069
	Joseph Cestnik	416-9252-8527		Gregory Oresar	905-684-0036
	Marjan Kolaric	647-233-6526	Hamilton:	Ed Kodarin	905-309-4050
				Karl Ferko	905-578-5890

Total cost per person: \$100.00 (Dinner only: \$25.00)

VSESLOVENSKI KULTURNI ODBOR SPORO^A, DA BO 12. MAJA 2005 OB^NI ZBOR IN VOLITVE
V PROSTORIH KREKOVE SLOVENSKE KREDITNE UNIJE
NA 747 BROWNS LINE OB 7.30 PM.

NOTICE: Alan Kapler, son of Jo'e Kapler of Toronto, has recently received SciTech Academy Award in Pasadena, California for his »*Storm software for volumetric digital effects*«. For additional information please visit website: www.spiralmonkey.com

KANADSKA SLOVENSKA SKUPNOST (Vseslovenski kulturni odbor, Kanadski slovenski kongres, Slovenski kanadski svet, Slovenske 'upnije s ^astnim generalnim konzulom RS organizira

46. SLOVENSKI DAN S PRAZNOVANJEM 14. OBLETNICE OSAMOSVOJITVE SLOVENIJE
IN 150-LETNICO PRIHODA [KOFA FREDERIKA BARAGA V KANADO.

Proslava se bo za-ela ob 11. uri na Slovenskem Letovi{-u v nedeljo 3. julija 2005
V S I I S K R E N O V A B L J E N I

Stane Pajk

s. Kristina U., M.S.

O-etu Francu Pajk iz Ro'ne doline v Ljubljani in materi Amaliji se je 6. maja 1919 rodil Stane kot -etrtri od sedmih otrok. Versko 'ivljenje je v dru'ini zavzemalo visoko mesto, zato sta se dva otroka odlo-ila za duhovni poklic.

Sestra Marija, z redovnim imenom s. Mirjam, sedaj 'e pokojna, je vstopila v dru'bo H-era kr{-anske ljubezni ali usmiljenkam in pridobila poklic u-iteljice.

Brat Janko je postal duhovnik. Svoj podiplomski {tudij je nadaljeval na Gregorijani v Rimu, kjer je doktoriral iz Cerkvene zgodovine. @al je kmalu po prihodu v Kanado leta 1951 v prometni nesre-i v Oakville-u izgubil 'ivljenje in je pokopan na duhovni{kem pokopali{-i ob velikem semeni{-u Sv. Avgu{tina.

Stane je za-el {olanje v Ljubljani in nato se je dru'ina leta 1927 preselila v Maribor, kjer je dokon-al gimnazijo. Nato ga je pot vodila nazaj v Ljubljano, kjer se je vpisal na Medicinsko fakulteto, ki pa je zaradi vojne ni mogel dokon-ati in je po sili razmer moral v -etrtem letniku zapustiti Ljubljano. Umaknil se je na Dolenjsko. Bil je v skupini, ki je do'ivela turja{ko tragedijo, vendar se mu je posre-ilo, da se je re{il gotove smrti in nato sam prispel nazaj v Ljubljano, od koder je pribe'al v Italijo in leta 1949 prispel v Kanado. Naselil se je v St. Catharines, nato nekaj -asa 'ivel v Torontu in se zopet vrnil nazaj v St. Catharines, kjer se je izu-il za rentgenskega tehnika in to slu'bo opravljal vse do upokojitve leta 1984.

Rad je ve-krat obiskal domovino, pa Rim in Lurd ter druge romarske kraje. Ko so mu mo-i ope{ale se je 20. januarja leta 1990 naselil v domu Lipa. Ves -as bivanja v domu je bil zadol'en za vodenje in izvajanje loterije (bingo) ob sredah popoldne. Pred petimi leti je tudi sprejel slu'bo zakristana v kapelici doma. Pripravi in pospravi za sveto ma{o in pomagal g. A. Vuk{ini-u pri darovanju angle{ke svete ma{e, ki je brez njegove pomo-i ne bi mogel izpeljati.

Pred -asom je pomagal tudi g. Sodji pri slovenski sveti ma{i, toda sedaj prihajajo drugi duhovniki, ki darujejo sveto ma{o v sloven{-ini. Redno pa bere Bo'jo Besedo, tako v sloven{-ini kakor tudi angle{-ini.

Rad pomaga drugim, {e zlasti tistim, ki so na invalidskih vozi-kih. Zelo je uslu'en, miren, vedno veder in iz njegovega obraza 'ari veselje in zadovoljstvo. Na vpra{anje, od kje -rpa vse to, rad pritrdi, da so mu to podarili 'e star{i z dobro vzgojo. Priporo-a pa se tudi svojemu krstnemu zavetniku, svetemu Stanislavu, ki goduje 11. aprila in Mariji pomagaj na Brezju, h kateri je 'e kot otrok z veseljem romal.

Na vpra{anje, -e ima kaj obiskov, pravi, da sicer bolj malo, a je vsakega vesel. »Vesel sem, ko me obi{-e moj brat Frank s svojo 'eno, ali ko me pokli-e po telefonu. Ve-krat grem k njima na kosilo. In sem obema zelo, zelo hvale'en.«

Dragi g. Stane, naj bo {e naprej Bog z vami in Mati Marija, va{a vodnica in pomo-nica, {e zlasti v trenutkih osamljenosti.

Bog vas 'ivi in hvala vam za ta pogovor.

Ne pozabite!

**DOM LIPA
Pohod Ljubezni**

Walk-a-thon

**V nedeljo 5. junija 2005
na Slovenskem Letovi{-u
za-etek ob 8h zjutraj.**

**Prosimo za va{o podpora
Vsak dar je dobrodo{el!**

Zadnji ples izbrisanih

Ivan Puc, MAG, 1. marec 2005

»Evropeizacija« izbrisanih se bo kon-ala z ustavnim zakonom

Problem izbrisanih naj bi se po odlo-itvi vladne koalicije reševal z ustavnim zakonom. Del jih je pod vodstvom njihovega nekdanjega predsednika Aleksandra Todorovi-a izbral pot internacionalizacije in opustil pogovore s slovensko politiko. Prej{nji poskusi, mednarodnim akterjem – predvsem evropskemu parlamentu in komisiji – predstaviti njihovo resnico o tej zgodbi, niso imeli veliko odmeva. Bo tokrat druga-e?

V Slovenijo izbrisani vabijo komisarja za -lovekove pravice pri svetu Evrope Alvara Gila-Roblesa, predstavnika evropskega sveta proti

rasizmu in nestrpnosti ter celo evropskega ombudsmana Grka Nikiforosa Diamandurosa. No, od slednjega si ne morejo mnogo obetati, saj je njegova klju-na naloga varovanje pravic dr'avljanov EU v odnosu do evropskih institucij oziroma zagotavljanje odprtega in odgovornega delovanja institucij Unije ter skrb za izboljšanje njihove dejavnosti. To je bilo izbrisanim pojasnjeno 'e ob varuhovem obisku v Sloveniji. Todorovi-evi izbrisani se obra-ajo tudi na (slovenske) poslance evropskega parlamenta in nekatere druge nevladne organizacije... Jim bo uspelo to, kar jim ni, ko je takrat {e enotne izbrisane po pravnih poteh vodil njihov pravni svetovalec Matev' Krivic?...

Pogre{ane slike

Elvira Mi{e, MAG, 1. marec 2005

Poleg bogate kulturne dedi{-ine, shranjene po razli-nih dr'avnih galerijah in muzejih, naj bi imela dr'ava Slovenija v lasti {e pribli'no 1300 umetni{kih del iz tako imenovanega vladnega fonda, s katerimi so opremljeni dr'avni uradi od vile Podro'nik do vladne pala-e ali ministrstev. Te'ava pa je, da za ve- kot sto del, za katera je po zakonu odgovorna Narodna galerija, {e danes ni jasno, kje to-no se nahajajo. So poniknila v tranziciji?

Ra-unsko sodi{-e, ki je za leto 2002 opravilo revizijo ra-unovodskih izkazov in pravilnosti poslovanja, je Narodni galeriji v obeh primerih izreklo negativno mnenje. Med drugim so zapisali: »Iz inventurnega poro-ila komisije za popis umetnostnega inventarja je razvidno, da v galeriji pogre{ajo nekaj umetnin, ki so bile dane v oskrbo dr'avnim organom (tako imenovani vladni fond). Galerija bi morala za vse manjkajo-e umetnine vzpostaviti terjatev do odgovorne osebe oziroma organa, ki je umetnino prevzel v oskrbo. Galerija ne usklajuje knjigovodskega stanja umetni{kih del z dejanskim stanjem v skladu s 36. -lenom ZR.«

Aprila lani je ra-unsko sodi{-e pregledalo odzivno poro-ilo Narodne galerije in presodilo, da so ukrepi za odpravljanje ugotovljenih napak in nepravilnosti zadovoljivi. S tem se nikakor ne strinjajo -lani dr'avnozborske komisije za nadzor prora-una in drugih javnih financ, ki je problematiko iz omenjenega revizijskega poro-ila obravnavala na eni od februarskih sej. Zmotilo jih je predvsem dejstvo, da za mnoge slike iz vladnega fonda {e danes ni jasne evidence, kje so, -e sploh {e obstajajo...

P.S. Ministrstvo za kulturo je izdalo nujno opozorilo, da morajo trgovci po dolo-ilih pravilnika o evidenci in nadzoru pri trgovanju s predmeti kulturne dedi{-ine od 14. aprila dalje za-eti voditi evidenco prodaje in drugih poslov s predmeti kulturne dedi{-ine in izdajati certifikate.

MAGOVA KLASI^NA TRILOGIJA OB DESETI OBLETNICI

Nevarno razmerje

DANILO SLIVNIK, MAG, 19. april 2005

Z mojim delom pri Magu je bilo v teh desetih letih skoraj tako, kot da bi bil povezan s fatalno 'ensko: ko ti enkrat podari srce, se njenega telesa nikoli ve- ne znebiš. Kamorkoli sem šel, je bil z menoj, in če na misel mi ni prišlo, da bi skušal pred njim pobegniti.

Priznam, da mi je bilo pogosto vsega dovolj, toda vedno znova sta me pritegnila njegova prodornost in rado'ivost in zmeraj so bili tam sodelavci, na katere sem se lahko oprl in zanesel. Pravzaprav sem imel veliko sre-~~o~~, da sem v teh desetih letih delal z najboljšimi slovenskimi novinarji in da smo skupaj nekajkrat postavili svet na glavo (nekajkrat pa smo ga neuspešno poskušali).

Nikoli ni bilo lahko, vendar smo se zmeraj držali novinarskega načela, da ni nič sveto in da je vse, kar esar nekdo ne poskuša prikriti, propaganda. To nas je vodilo od konflikta do konflikta, in bolj ko so nas napadali, bolj smo bili prepričani, da delamo prav. Ne bom rekel, da nismo naredili tudi kakšne napake, a so bile obrobne in maloštevilne in niso vplivale na našo usmeritev – neprizanesljiv nadzor oblasti in njenih protagonistov, ki so se v teh letih po-asi pomikali s politične levice na desnico in dokazovali, da je tranzicija naša skrajno kontroverznih sprememb.

Začeli smo na Tivolski aprila 1995 in se nato selili po Ljubljani, dokler nismo pristali v centru, globoko v njenem predmestju. Vendar prostori za Mag nikoli niso bili pomembni, saj so bili v njegovem ospredju vselej ljudje, ki so ga ustvarjali. Teh pa se je v desetih letih zvrstilo precej, veliko več, kot sem kdaj pričakoval, in skoraj vsi so bili nekaj posebnega, pa naj je šlo za redno zaposlene, stalne ali občasne sodelavce. Držim, da so ves naša tudi odhajali, toda zmeraj so prišli novi, njihova energija in vztrajnost pa sta spodbudili uredništvo in novinarsko zagnanost. Ne bom trdil, da je bilo

delo z njimi vedno preprosto in da ni bilo v-asih težav, ko usklajevati njihovega individualizma in temperamenta, a zanesljivo tudi njim z mano ni bilo vedno lahko. Toda zmeraj smo se zbrali in naredili, kar se nam je v nekem trenutku zdelo pomembno. Očitno je bilo tudi v celotnem uredništvu tako, kot je v-asih v dvoje: za zakonsko zvezo je najbolje, da se za-~~ne~~ z rahlim odporom...

Novoga našopisa (to je Maga) se je tako pred desetimi leti z »rahlim odporom« lotila novinarska skupina, ki je odšla z Dela. Zaradi tega smo nekaj naša govorili, da je Mag po vsebini nekakšno nadaljevanje samostojne uredniške politike iz prejšnjega uredništva, a to je bilo samo deloma res. Magu sta se namreč zelo kmalu pridružila dva pomembna novinarja nekdanjega Slovenca Janez Markeš in Ivan Puc, nekaj let za njima pa še novinar Mladine Stane Kovač. [ele z njimi je Mag dobil zaokroženo podobo in potrebno kritičnost. Toda začelo se je s skupino z Dela, v kateri je bilo nekaj moških in nekaj našk (nikoli mi ne bo jasno, kateri del je bil za Mag pomembnejši ali, če ho-ete, usodnejši). V naškem delu je bila zanesljivo v ospredju prva dama slovenskega novinarstva Vesna R. Marinčič; vse druge dame (in baronese z Bernardo Jeklin vred) so bile daleč za njo. Ta kompliment si zasluži, čeprav je našal naše pokojna in ji hvala ne pomaga več. Toda naša je bila naša bolj kot vse druge naške in moški skupaj, in tako kot je ona lahko zadela osebnost (ali ego) našloveka, ni zmožgel nihče drug (Mag je z njo pri spremljanju kulture precej izgubil). Ob njej sta bili še Alenka Cevc in Julijana Bavčar, ki sta odločno skrbeli za jezikovni in siceršnji red v uredništvu, in začele nato so pričeli moški...

Deseta obletnica revije Mag

JANEZ MARKE[, MAG 19. april 2005

Mag je imel prav ko je dosledno sledil svoji uredniški politiki.

Nastanek Maga, magazinskega političnega tednika, je bil delo pionirjev, ki so si upali tvegati. V izjemno kratkem času je moral dobesedno preskočiti stoletje avtonomnega novinarskega razvoja in se umestiti v visoke standarde zrele demokracije. Kot pa se za pionirja v ideološko konservativni Sloveniji spodobi, je prehodil deset let vojne za obstoj. To je iz njega naredilo zrel medij in zgodbo o uspehu, ki v nasprotju z drugimi, s kapitalom podprtimi mediji ve, kaj je boj za preživetje na tako zaprtem in usmerjanem trgu, kakšen je slovenski.

Verjetno je njegova glavna značilnost, da je nastal kot edini avtonomni interpretativni (ne zgolj informativni ali rumeni) tiskani medij. Drugi tovrstni dnevni časopisi so se začeli preobrnati iz glasil partije oziroma njenih organizacij (SZDL, ZSMS...), na primer Delo in Dnevnik. Nova dnevnikarja kot Slovenec in Republika pa sta bila, kot se je pokazalo pozneje, del političnega projekta navidezne pluralizacije, ki ji je dovoljeno operirati samo z dogovorjenimi vsebinami. Eden je, kot se je izkazalo, imel hkrati željo graditi na korporativnem političnem vzorcu cerkve iz časa Avstro-Ogrske do druge svetovne vojne, drugi pa na korporativnem političnem vzorcu partije zaradi bojazni, da bi Delo postalo resnično neodvisno, kar se po odhodu Slivnika z ekipo ni zgodilo. Mag je torej nastal, ker je Slivniku postalo jasno, da napis pod »glavo« Dela (kjer je bil namestnik glavnega in odgovornega urednika), to pa je bil Samostojen časnik za samostojno Slovenijo, zaradi prevelike možnosti tranzicijske partije dolgoročno ne bo mogel vzdržati. Tedanja ocena mu je narekovala magazinsko nadaljevanje avtonomistične uredniške politike, ki jo je zasnoval, če ko je bil še na Delu. Odločitev je imela dve nameri in dve posledici: prva namera je bila zasnovati avtonomen in profesionalen časopisni projekt,

ki bi bil razbremenjen partijskih poslanstev in bi deloval v najboljšem interesu javnosti, zato si je za posledico nakopal zamero preobrnih se medijev, ki so v tem videli grožnjo za svojo novo podobo: druga namera pa je bila slediti političnim izzivom samostojne slovenske države in vzpostavljanja samobitnosti v obliki avtonomne in od partije razvezane fantazme demokracije, kar je imelo za posledico, da je partija Mag prek vseh svojih mehanizmov začela obravnavati kot političnega sogovornika, nasprotnika in kot tarčo klasične propagande z vsemi posledicami ravnanja z razrednimi sovražniki. Zato je bil od vsega začetka predmet diskvalifikacij, ki jih je moral obdelovati, se z njimi soočati, jih definirati in pretakati v javna spoznanja. Deset let se je soočal z izzivom, da stvari obravnava negativistično, zadnji od izzivov je bil, da je glasilo desnice. Prav slednji izziv je pravzaprav najzanesljivejši test o ljubezni, ki ga naslavlja. Kajti Mag je pred mednarodno javnostjo – medtem je postal obvezno tivo tujih ambasad in referenčno tivo tujih uglednih medijev – pridobival vse večji ugled avtonomnega časopisa. Zato je bila nedvomno njegova prva in najpomembnejša država, da je našel ideološko debato o vsiljeni slovenski sociologiji, problematiziral ključne partije in vodene politologije ter vseskozi nastavljal teze, ki so zrcalile temeljna liberalna načela o prostem pretoku blaga, storitev, idej, kapitala in odprti družbi, ki ne bi bila pod tradicionalnim nadzorom in na finančnih subvencijah države, ki jo je nadzorovala partija.

Tako zaostrena prvobitna partijska propaganda proti Magu je trajala do leta 1996, ko so bile sanirane tudi prve posledice političnega obračuna z Jančo v Depali vasi 1994. Po obdobju, ko se je zdelo, da je partija povsem podredila politični prostor in si odprla vrata za razsežno privatizacijo družbenega premoženja, je Mag to privatizacijo spremljal podobno, kot je prej sledil

institucionalizaciji osamosvojitve in ideji samostojne nacionalne države. Takrat so novinarske raziskave pokazale mo-no pove-ano koncentracijo partijske pobude, ki je vklju-ovala ve-ino podjetij, domala vse medije, poleg Dela zlasti radio in televizijo, vodil pa jo je predsednik države Milan Ku-an. Takrat je Danilo Slivnik te zaznave povzel v temeljnem delu slovenske tranzicije, knjigi Ku-anov klan, ki je takoj postala uspešnica. Po svoji zasnovi in uredniški nameri Mag ni imel nobene druge izbire, kakor da preiskuje in definira procese, ki so se dogajali tako reko- po ruskem vzorcu, zato je bil še naprej tar-a blokad in poslovnih pritiskov, vse do kamor je segla Ku-anova roka, kar je malemu slovenskemu prostoru dalo mo'nost za hud obra-un, hkrati pa je za prihodnost Maga zadeva za-ela dobivati grozljive razse'nosti. Bil je -as, ko je bil Mag na robu propada. Paradoks je bil dobesedno popoln. Partija je prek skorajda

socialisti-nih mehanizmov finan-no vzdr'evala vse alternativne popadke obrobni skupin, v vsem prostoru je vladala zaprta dogovorna ekonomija, oglasni prostor je bil politi-no razrezan in lojalnostno opredeljen, Mag pa je bil pu{-en domnevemu odprtemu trgu, nad katerim je imel oblast -lovek, ki ga je Mag dosledno in neizprosno kritiziral. Avtonomija njegovih stali{- pa je ob-asno zbujala tudi nezadovoljstvo tedanje opozicije.

V -em je torej imel Mag prav? Najprej je re-i, da je Mag od svojega nastanka pred desetimi leti dosledno 'elel spo{tovati profesionalno odprtost za mnenja, ki pri drugih medijih niso imela mo'nosti, da bi bila slišana, reflektirana ali postavljena v diskusijo. Imel je za oblast nekonformisti-no uredniško politiko, ki se je oddaljila od partijsko koordiniranega mainstreama...

Muzej revolucije

IVAN PUC, MAG, 19. april 2005

Krog zgodovinarjev, zbranih v Forumu 21, za diferenciacijo med kolegi.

Nove politi-ne razmere so nekatere zgodovinarje, ki so nazorsko bli'e opoziciji, pripravile do nenavadnega protesta, ki razkriva njihovo (nekdanjo) vpletenost v legitimiranje prej{nje politi-ne opcije. Tak{no obra-unavanje enega dela stroke proti drugi nima primere v akademskih krogih.

^eprav je izjava med zgodovinarji kro'ila ve- kot dva tedna, je njenim pobudnikom (akcijo je koordiniral dr. Branko Maru{i-) uspelo zbrati le šestnajst podpisnikov.

Na in{titutu za novej{o zgodovino je izjavo sodelavcem posredovala direktorica dr. Jasna Fischer, vendar so jo poleg nje podpisali le {e dr. Nevenka Troha, dr. Zdenko ^epi- in dr. Jo'e Prin-i-. Dr. Jure Perov{ek, denimo, je ni, ker »izra'a ideolo{ko prenapetost«. Pod prvotni osnutek besedila je bil podpisan tudi dr. Darko Darovec s kopske fakultete za humanisti-ne

{tudije, vendar je svoje ime umaknil. Ve-ina pi{o-ih zgodovinarjev je podpis zavrnila ali pa izjava do njih sploh ni prišla. Dr. Janko Prunk s fakultete za dru'bene vede je ni videl, se pa pod njo ne bi podpisal. Podpisniki imajo po njegovem seveda vso pravico do tak{nih izjav, vendar se najbr' {e niso povsem v'iveli v demokrati-no stvarnost. »Za zgodovinarje velja predvsem to, kar napi{ejo. Njihova resnica je mo-na toliko, kolikor so prepri-ljiva njihova dela,« je prepri-an.

Tar-a prvotnega osnutka je bil neposredno Jo'e De'man: »Vlada samovoljno dolo-a 'svoje ljudi' na vodilna mesta v zgodovinskih ustanovah (Muzej novej{e zgodovine).« Stavek je bil -rtan, saj je povsem jasno, da pri imenovanju novega direktorja nekdanjega Muzeja revolucije ni nobenega »samovoljnega dolo-anja«, temve-kulturno ministrstvo korektno vodi povsem obi-ajen postopek. Muzej je bil vsa leta v zanesljivih rokah, zato je De'man na direktorskem

stol-ku prava katastrofa za »ideolo{ko prenapete« zgodovinarje. Ti bi navsezadnje radi – -prav tega niso napisali – kot direktorico narodnega muzeja videli novo podpredsednico Socialnih demokratov Andrejo Rihter. Kulturni minister se je na predlog upravnega odbora in strokovnega sveta muzeja odlo-il, da polo’aj zasede dr. Peter Kos.

Leto 1990 ni prelomnica. Podpisniki izjave ‘e vse od konca enopartijskega re’ima svariyo pred pisanjem »nove zgodovine« na na-in, da bi jo preobrnili. To je zelo pomembno, ker na

vrata trkajo najmlajše generacije zgodovinarjev. @e pred leti je dr. Du{an Ne-ak, -lan vodstva Foruma 21, izrazil bojazen, da bi te najmlajše generacije pretrgale z zgodovinsko usmeritvijo, za katero leto 1990 ni kak{na velika prelomnica, saj so zgodovinarji po njegovem ‘e pred tem obdelali tematike, ki so bile prej potisnjene na rob oziroma zapovedano zamol-ane. Ne-ak si ‘eli, da bi mlaj{i zgodovinarji nadaljevali tam, kjer so starej{i kolegi kon-ali. Mo’no jih je le popravljati in dopolnjevati...

CANADIAN SLOVENIAN CHAMBER OF COMMERCE

Serving Canadian and Slovenian business interests and that of our communities

Come Grow With Us

Benefits of CSCC Membership Include:

- Advocacy for Your Business
- Access to Information and a Canada-wide Community Network
- Entry to the Web-based Business Directory
- Links to Financing and Regional Partnerships
- Discounts to Dinners and Special Events
- Marketing and Advertising Opportunities

CSCC

747 Browns Line
Toronto Ontario M8W 3V7
Phone: 416-251-8456
Fax: 416-252-2092
Website: www.cdnslocc.ca

Canadian Slovenian Chamber of Commerce

Canadian Slovenian Chamber of Commerce has announced that the latest **Business Directory 2005** is now available. As in the past, faithful advertisers have made this issue possible. "Our

special thanks go to our members and advertisers who supported this publication. In turn, we hope the local and global communities will provide new business opportunities for them", said Joe Cestnik, Chamber president.

The Directory 2005 is available for free at the selected members' businesses and at both Slovenian Credit Unions.

About Joe from Timmins

Dr. Anne Urban-i-

On March 24, 1934, Meta held her newest baby closely in her warm, strong arms. The little boy, whom she called Jo'e, came into the world on a brisk Timmins day (an early spring day in Timmins was certainly nothing like a soft, spring day in the Dolenska region of Slovenija, where Meta was born). The strong wind, the deep snow and the long-lasting cold had become familiar to her and her growing family by now. Slovenija slipped more and more into a lovely, distant past. The new baby, and his older brothers and sisters, together in northern Ontario, in the middle years of the great Depression that followed the collapse of the economy in 1929, had come to represent the present, as well as the future.

John Vintar's new study of Slovenians in the early years of Canada's history as a nation, *From Lipa to Maple/Od Lipe do Javorja: Settlement in Ontario of Slovenian Immigrants who arrived in the 1920's and 1930's* (Toronto: Canadian Slovenian Congress/Kanadski Slovenski kongres, ISBN 0973742003), reminds us that communities of Canadian Slovenians had established themselves in various small towns and in cities in several provinces long before the main wave of Slovenians arrived after World War 2.

I recently spoke with Joe Slak, now retired and living in west-end Toronto, and I asked him to tell me about his boyhood in Timmins, during the Depression years. His story pays tribute to the love and perseverance of his parents, and to the commitment that they, and other Slovenians of their generation, made to Canada.

Joe is the baby Jo'e referred to in the opening paragraph. He was the youngest of six children in the Slak family. Mama and Ata had married and started a family in Slovenija.

In 1927, when Ata decided to try his hand at gold mining in the northlands of Ontario, Mama had stayed behind in their village. However, two years later she decided to follow her husband. How difficult it must have been to arrive with only one of her three children (one daughter remained in Slovenija with relatives, another baby was left behind in a small grave where Mama could never place flowers again). Ata had originally wanted to go to the United States, where other family members had made a life for themselves, but after carefully scraping together enough money for a ship's passage, he ended up in Creighton, Ontario. Creighton was a mining town, one that no longer exists, except for its ghostly reminders near the Sudbury suburb of Lively.

In Creighton, Mama made a home and another daughter soon joined the family. Days were hard for Ata in the mines, and for Mama at the house, where she also took in other miners as roomers. Promises of better work led Ata to Timmins. There, two more children, Joe

and his sister, were born. There too Mama buried her oldest son who died of rheumatic fever in 1939.

Life in Timmins did not follow an easy path, but Mama and Ata ensured that their children grew up healthy and strong. Their

Joe in 1939

tightly knit community was made up of other Slovenian families, but also of friends who were Canadian, Italian, Jewish and Croatian. The Slovenians, as Slovenians are wont to do, created a Youth Orchestra and a choir. The later was led by Mama. Joe remembers himself in the former, with a bass so huge that he had to stand on a grape crate to play it. Ata bought Joe an accordion, which Joe never played, but which made him look impressive in family photographs. Eventually, his sister Eda became the family musician, and unlike Joe, she actually played the accordion.

Joe's family in 1939

plate or two, and extra glasses for guests who appreciated the homemade wine and the beer, the chicken, the *klobase*, the blood sausage, as well as the *ajdove 'gance*, and, on special occasions, *potica*.

Along with these dishes familiar to Slovenians, Mama also prepared the wild rabbit, partridge and venison that Ata brought home from his hunts. Joe still recalls the gamey smell of ducks in Ata's rucksack. Especially abundant were the fish. After the long, long winter season, small pools of open water would form near the lakeshore. Here fishermen could literally scoop the live fish into sacks. Ata deposited his catch in the family bathtub. This represented true

excitement for Joe, who liked both the idea of eating fresh fish, and the prospect of missing baths while the fish resided in the old tub!

Joe remembers himself as somewhat of a scamp. One Christmas, precious mandarin oranges had been tucked deep into the toe of the stockings hanging above the fireplace. Quick as a wink, Joe stole them all. He secreted himself under one of the beds, where he peeled and ate every single one. As we look at some photographs, Joe points himself out as "always the one fidgeting or standing or sitting differently from the others."

In 1939, the Slak family became the proud owners of a car, one of the few in their community. Ata, ever kind and helpful, gave rides to anyone who asked. That summer the family travelled to visit relatives in Cleveland. On their way back, they picked up Joe's older brother, who, because of his illness, had spent time recuperating on a farm near Toronto. Soon after, the boy passed away. Unfortunately, another tragedy closely followed this loss. Ata had an accident on the job. A huge metal sliver had embedded itself deeply into his hand. No remedy seemed to heal it. Finally, in desperation, the doctor in Timmins sent Ata to a hospital in Toronto. His stay lasted more than two years, during which Mama could afford to visit only once. To help ends meet, she took over a little grocery store and had Joe deliver groceries. Times were difficult, and many customers resorted to long credit accounts at the store. The arrival of the war only intensified the difficulties.

Soon after the war ended, the Slak family made the decision to move to Toronto. The move was especially difficult for Joe, for he left many friends and many memories behind in Timmins. By the time he was 18, Joe left school and accepted a job offer at Rosco Metal Products. If work was hard, and the days long, there was always the possibility that one certain girl from the plant office might pass by with messages or files. Little did Joe know that

Anne actually looked for reasons to walk through the plant, just to see Joe and perhaps talk to him. Anne's friend Stella, who also worked at Rosco, soon realized that the two were deeply attracted to each other. She arranged a surprise birthday party for Anne, and invited Joe, to help the relationship along. Joe and Anne married

Joe's wedding in 1961

in 1961. Although she is not Slovenian, Anne began to learn about Slovenians, and especially about Slovenian cooking, from her mother-in-law. But unlike Mama, she drew the line at preparing and eating *tripe*. Anne especially cherishes Mama's generous compliment that Joe's wife made a better *potica* than his mother.

Anne and Joe raised their son in a house on King Street, keeping up contacts with other transplanted Slovenians from Timmins. As well, Stella and her husband, who owned a lovely house that Anne and Joe admired, lived not far away, near the Humber River in Toronto. By a strange coincidence, and long after Stella and her husband moved to another city, Anne and Joe bought that very house they had admired.

Joe's Slovenian roots have been transplanted several times throughout his life, but they remain alive, now covered by layers of memories,

both happy and sad. Proudly, Joe acknowledges that his Mama and Ata were not only Slovenian pioneers in northern Ontario, but also Canadian pioneers, helping to build Canada in its early years. Until recently, Joe knew very few details of the lives of Mama and Ata before he was born. However, after being interviewed by John Vintar for his book *From Lipa to Maple/Od Lipa do Javorja*, Mama, already in her mid-80's, started to write about her life. These pages are precious ones for Joe, and valuable also to the history of Slovenians in Canada.

The CSHS gives all Canadian Slovenians an opportunity to cherish their stories forever. We invite you to take this opportunity by sending us your family documents, or pictures or artifacts or your stories. Originals or copies are acceptable and will be placed in a special box identified by your family or organization name.

You can help carry on the important work of the CSHS by becoming a member or by donating documents and artifacts of your own or your family's immigration history to the Archive. You do not have to be famous to be important to us and to Slovenian-Canadian history.

You may contact the CSHS at:
Canadian Slovenian Historical Society
c/o Dom Lipa,
52 Neilson Dr.,
Etobicoke ONT M9C 1V7
or by email:
cshs@look.ca
or through our website:
www.slovenianhistorical.com

Watch the community press for more information about the CSHS and about our activities.

“TA KNJIGA VELJA BOLJ ZA SLOVENIJO KOT ZA VAS V KANADI”

Dr. France Habjan

Tako je nagovoril v svojem slavnostnem govoru predsednik Slovenske Akademije Znanosti in Umetnosti (SAZU) akademik, profesor dr. Boštjan Škafar ob predstavitvi knjige dr. Janeza Vintarja na kulturni prireditvi KSK v Torontu 13. marca 2005, ob priliki obnega zbora KSK.

16-letni obni zbor se je vrtil ob 4h popoldne v mali dvorani 'upnije Brezmade'ne, tokrat z zelo pestrim programom. Zbor je vodil ing. Tone Seljak. V za-etku je predsednik sveta KSK Karel Vegelj pozdravil vse prisotne. Predsednik izvršnega odbora France Rihar je obširno poro-al o opravljenem delu, posebno o uresni-enju knji'evnega dela dr. Janeza Vintarja "Od Lipe do Javorja", katerega je izdal KSK. Predsednik Rihar je tudi nakazal delo s katerim se bo odbor soo-il v teko-em poslovnem letu. Leta 2006 bo svetovno sre-anje slovenskih glasbenikov v obeh Goricah po ideji KSK. Enako bo KSK sodeloval zdru'no s slovensko skupnostjo v Italiji pri postavitvi spominskega obele'ja pesniku Simonu Gregor-i-u ob stoletnici njegove smrti.

Blagajnik Stane Kranjc je podal blagajniško poro-ilo in obenem obvestil, da bo prihodnji popis prebivalstva v Kanadi "Census Canada" poleti 2006 in upa, da se bodo vsi naši rojaki izjavili kot Slovenci. Odbornik za šolsko mladino prof. Jerry Ponikvar je prisotnim predstavil nagrajevalni program za u-ence slovenskih šol v Torontu in Hamiltonu. Uspešni u-enci bodo prejeli ob koncu šolskega leta posebne medalje. Dr. Janez Vintar je nato na kratko govoril o svoji knjigi. Podpredsednik KSK dr. France Habjan je poro-al o dejavnosti Svetovnega slovenskega kongresa, ki je bil preteklo leto izredno prizadeven. Podrobno je prisotne seznanil o proslavi 15-letnice SSK v okviru tujdjskih sre-anj v Trstu, na Ob-inah. Volitve so pokazale, da bo sedanji obni zbor ostal za prihodnje leto. Posebnost letošnjega obnega zbora je bila izvolitev -astnega predsednika KSK, zdravnika prof. dr. Sre-ka Preglja iz Ottawe. Resolucijo o

kraških breznihih pa bo novi odbor dokon-no oblikoval na svoji prvi seji.

Zve-er je ob 6h sledila kulturna prireditev v veliki dvorani. Vodila jo je Tjaša [kof. Po obeh himnah je predsednik France Rihar v imenu KSK pozdravil torontskega nadškofa, kardinala dr. Alojzija Ambro'ia, predsednika SAZU iz Ljubljane, akademika prof. dr. Boštjana Škafar, veleposlanico RS go. Veroniko Stabej iz Ottawe, predsednika SSK dr. Borisa Pleskovi-a iz Washingtona, -astnega generalnega konzula RS Jo'eta Slobodnika s soprogo Darjo, 'upnika Ivana Plazarja CM, ministra ontarijske vlade hon. Herinder Takhar-ja, predstavnik slovenskih društev in ustanov iz Ontarija. Nato je tudi prebral številna pozdravna pisma predstavnikov kanadskih oblasti, kakor tudi nove slovenske vlade in slovenskega parlamenta.

Nadškof, kardinal dr. Ambro'ia je v svojem nagovoru pozdravil vse prisotne, zahvalil za povabilo in naslovil nekaj izbranih besed avtorju dr. Janezu Vintarju. Veleposlanica ga. Veronika Stabej je v svojem nagovoru dejala, da se je z veseljem odzvala KSK vabilu in kongresu za'elega veliko uspehov v prihodnosti. Isto-asno je tudi sporo-ila, da je predsednik RS dr. Janez Drnovšek odlikoval z znakom za zasluge: g. Toneta Zrneca CM, Staneta Kranjca in dr. Franceta Habjana. Nato je pozdravil prisotne predsednik SSK dr. Boris Pleskovi- in zelo jasno predstavil poro-ilo o SSK programu. Povedal je, da bo letos 'e šesto zasedanje slovenskih zdravnikov iz Slovenije in po svetu na Oto-cu pri Novem mestu ter šesto sre-anje znanstvenikov in gospodarstvenikov na Brdu pri Kranju.

Po nagovorih sta gosta iz ljubljanskega mestnega gledališa, Ajda Toman in Jernej Kuntner recitirala Janeza Menarta "Bukvice", Valentina Vodnika "Dramilo", Franceta Prežerna "Zdravljico" in Ivana Cankarja "O [imnu siromaku". Podajanje obeh umetnikov je bilo enkratno, poslušalci so ob njiju za-utili lahčnost slovenske besede.

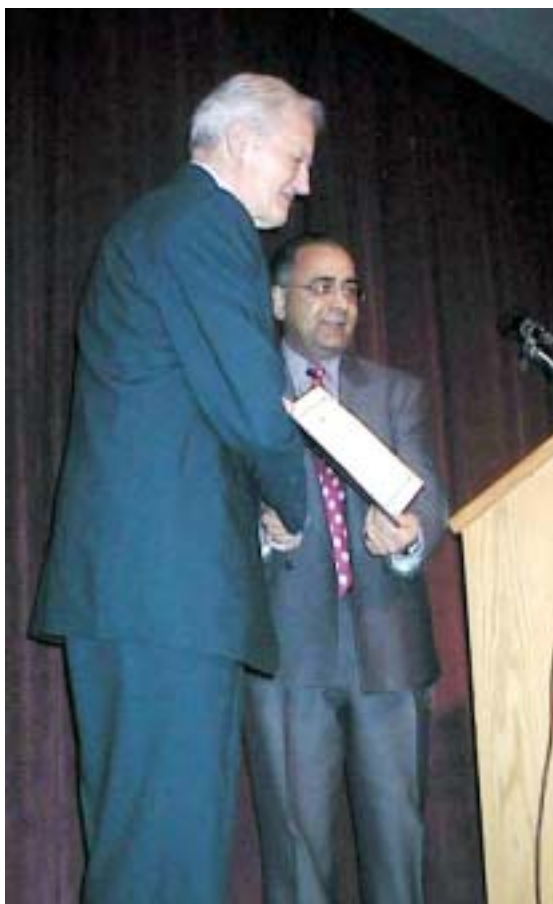
Nekdanji deklički {olski zbor pri `upniji Marije Pomagaj, sedaj `enski zbor, pod vodstvom Marjana Kolari-a, je zapel ob spremljavi instrumentalnega kvarteta "Domovina", ven-ek narodnih in "Pa se sli{". Zbor sestavljajo izbrani glasovi, ki so muzikalno dovr{eni in za poslu{al-evo uho osvajajo-i.

Stane Kranjc je nato predstavil slavnostnega govornika, predsednika SAZU, akademika Bo{tjana @ek{a. Dr. @ek{ je svoj govor navezal na ravnokar izdano knjigo izpod peresa dr. Janeza Vintarja "Od Lipe do Javorja". V svojem govoru se je dotaknil vpra{anja, kdo pravzaprav je Slovenec v -asu globalizacije in kako prerasti {e morebitne miselne pregrade, ki naj bi izhajale iz nerazumljivega domovinskega samozadovoljstva. Akademik dr. @ek{ je dejal: "V novi Sloveniji smo na podro-ju znanosti in strokovnih dejavnosti bistveno preslabo povezani s svetom in strokovna sre-anja Slovencev iz sveta in domovine, ki jih organizira SSK, morajo to praznino zapolniti". Njegov govor je imel naboj idej, katerih se ne da v enem kratkem zapisu osvojiti – zato bo njegov tekst samostojno priob-en. Za svoj navdu{en nagovor je po`el ve~minutni stoje-i aplavz. Njegov nagovor bo tudi odli-en izziv in tema za SSK in za razmislek slovenskim oblastem, ki se prizadevajo ustvariti bolj{e odnose s Slovenci po svetu.

Prof. Jerry Ponikvar je predstavil dr. Janeza Vintarja, avtorja knjige "Od lipe do Javorja". Dr. Janez Vintar, ki je knjigo predstavil v obeh jezikih, po star{ih izhaja iz slovenske Akropole, iz okolice Velikih La{~ na Dolenjskem. Odli-no je izpostavil prehojeno pot pri zbiranju zapisov {e `ive-ih rojakov po Kanadi. Njegovo delo je skupek pri-evanj resni-nih oseb, ki so se iz Slovenije izseljevale v Kanado, predvsem v rudarske predele severnega Ontarija po prvi svetovni vojni iz enega samega azloga – {li so na pot "s trebuhom za kruhom". Na sami predstavitvi je bilo prodanih preko 200 izvodov njegove dvojezi-ne knjige. Prvi del kulturnega programa je sklenil zopet `enski pevski zbor s pesmimi "Bar-ica", "Pastir-ek" ter "Slovenija".

Drugi del programa, lutkovno igro "Tin-ek Petelin-ek" sta izvedla igralca mestnega gledali{-a iz Ljubljane Ajda Toman in Jernej Kuntner. To je bila prva slovenska lutkovna predstava v Torontu in prav zato gledalcem zelo zanimiva in privla-na. [koda je, da ni bilo -asa, da bi lutkovno igro predstavili slovenski mladini na posebni prireditvi.

Karel Vegelj je sklenil program, se vsem zahvalil za prisotnost in jih nato povabil na okusno zakusko.

Minister Harinder S. Takhar predaja dr. Janezu Vintarju ~astno priznanje Ontarijske vlade za njegovo knjigo "OD LIPE DO JAVORJA"

Ob-ni zbor Kanadskega slovenskega Kongresa

Tja{a [kof, Frank Rihar, Karel Vegelj

Boris Pleskovi- in France Habjan

Kulturni program Kanadskega slovenskega Kongresa

Kardinal dr. A. Ambro`i-

dr. Boris Pleskovi-

Minister H. S. Takhar

dr. Janez Vintar

dr. Bo{tjan @eks

Ida Toman in Jernej Kuntnar

Ida Toman in Jernej Kuntnar

dr. Boris Pleskovi- govori s Kardinalom Ambro`i-em

*Veronika Stabej, Jo`e Slobodnik
s soprogo Darjo*

Kardinal dr. Alojzij Ambro`i- in dr. Janez Vintar s soprogo

V Planici sta dosežena dva rekorda

STA, 20. marec 2005

Romoernen je dobil svetovni rekord 239 m; Benkovi-u slovenski državni 226 m

V Planici se je 20. marca končala sezona smučarskih skokov in to na način, kot bi si ga želel vsak organizator. Zadnji zmagovalec je postal Norvežan Bjoern Einar Romoernen, ki je postavil tudi piko na i, postal je namreč tudi svetovni rekorder, v drugi seriji je pristal pri neverjetnih 239 metrih. Drugo mesto je v dnevu, v katerem so izredne daljave padale ena za drugo, zasedel njegov rojak Roar Ljøekelsoey, tretji je bil Avstrijec Andreas Widhoelzl, četrti sobotni zmagovalec Finec Matti Hautamaeki, peti pa najboljši Slovenec Rok Benkovič. Na čisto mesto se je uvrstil zmagovalec svetovnega pokala Finec Janne Ahonen, ki je v drugi seriji poletel 240 metrov, vendar na žalost navijačev pri tem padel, toda resneje se ni poškodoval.

Enkrat dan so zaokrožili tudi slovenski skakalci. Predvsem Benkovič - praznoval je 19. rojstni dan -, ki se je uvrstil na peto mesto. "Moramo biti zadovoljni in tudi smo. Izpolnili smo tudi zadnji cilj letošnje sezone. Pred tekmovanjem smo dejali, da si želim ene uvrstitve med najboljših šest, to pa smo tudi dosegli. A ne samo Rok, ki je pokazal dva zelo dobra skoka, tudi drugi so se borili po maksimalnih možnostih, njihove uvrstitve so večinoma manj realne. Vesel sem, da smo dobro pripravljenost pokazali tudi pred domačimi navijači, pred katerimi je vedno najbolj prijetno tekrovati. Sezone je konec, lahko jo ocenimo kot zelo dobro," je dejal trener slovenske reprezentance Matjaž Zupan.

Jure Kočir slalomski prvak

STA 21. marec 2005

Slovenski državni prvak v slalomu je na Rogli postal **Jure Kočir**. V teh razmerah je bil na progi Jurgovo Kočir, ki je slalomski prvak postal četrto sedmič, v absolutni konkurenci hitrejši od šestih reprezentantov.

Srebro državnega prvenstva si je prislužil **Aleš Gorza** z absolutno šestim, bron pa **Mitja Kunc** z absolutno devetim mestom v mednarodni konkurenci. Po prvem nastopu je vodil Kočir pred **Mitjo Dragičem** in **Mitjo Valenčičem**. Valenčič je na drugi progi odstopil, Dragič pa je kljub padcu nadaljeval in tekmo končal na 13. mestu oziroma na petem v državnem prvenstvu.

Slovenska ženska namiznoteniska reprezentanca osvojila bron

STA, 29. marec, 2005

Slovenska ženska namiznoteniska reprezentanca se ni uspela uvrstiti v finale evropskega prvenstva na Danskem. V polfinalu jo je po priakovanju premagala Romunija, izid je bil 3:0. Varovanke Jožeta Mikeln so tako osvojile bronasto medaljo, tekme za tretje mesto pa ni na sporedu, prav so bili po zmagi v četrtfinalu

v slovenskem taboru prepričani v to. "To je prvič na prvenstvih, da se dvoboj za tretje mesto ne igra. Prej so vedno igrali, prav sta obe reprezentanci osvojili bronasto medaljo. Tekma je bila pomembna za razvrstitev v evropski ligi," je dejal selektor Jožeta Mikeln.

@bogar prepri-ljivo zmagal na evropskem pokalu v Izoli

STA, 10. april 2005

Vasilij @bogar, ki je bil bronast na lanskih olimpijskih igrah (OI) v Atenah, je prepri-ljivo zmagal na evropskem pokalu v jadraniu v morju pred Izolo. V olimpijskem laserju je v treh tekmovalnih dnevih nanizal štiri zmage in dve drugi mesti ter za 14 to-k premagal najbli'jega

zasledovalca Rusa Jurija Bo{edomova (20 to-k), tretji pa je bil njegov rojak Maksim Semerkanov (21). Hrvat Danijel Miheli-, ki je vodil po prvem dnevu in je vknji' il dve zmagi, je po 15. in 23. mestu zadnji dan pokala nazadoval na 4. mesto (24).

Petkov{ek spet na najvi{ji stopni-ki, Pegan -etrtri

STA, 10. april 2005

Slovenski telovadec Mitja Petkov{ek je na tretji tekmi svetovnega pokala v leto{njem letu, memorialu Siegfrieda Fischerja v Sao Paulu zmagal

na bradlji. Potem ko je kvalifikacije kon-al s tretjo oceno, je v finalu z 9,525 to-k za desetinko to-ke ugnal Kitajca Donga Zhnedonga na drugem mestu, tretji pa je bil [panec Manuel Carballo (9,200).

Lovorika dr'avnega prvaka spet na Jesenicah

STA, 9. april, 2005

Hokejisti Acroni Jesenic so v -etrtri finalni tekmi dr'avnega prvenstva v Ljubljani premagali ZM Olimpijo z 2:1 (0:0, 1:1, 1:0) ter s skupnim izidom 4:0 v zmagah osvojili naslov prvakov za sezono 2004/05. V samostojni Sloveniji je na dosedanjih {tirinajstih dr'avnih prvenstvih

Ljubljanska Olimpija osvojila deset naslovov, jeseni{ki hokejisti pa {tiri. Leto{nji naslov je nekaj posebnega saj hokejisti Acroni Jesenic niso izgubili nobenega sre-anja in tako res zaslu'eno postali dr'avni prvaki.

Marko Baloh v rekordnem ~asu obvozil Slovenijo

STA, 17. april, 2005

Marko Baloh, slovenski ultramaratonski kolesar, je danes ob 11.03 uri prikolesaril na cilj pred Mercator Centrom Ljubljana v [i{ki.

Uspel mu je kolesarski podvig, saj je precej izbolj{al -as, ki si ga je zadal, in obvozil Slovenijo v 46 urah in 3 minutah. Njegov prej{nji rekord iz leta 2003 je zna{al 50 ur in 10 minut, vendar velja ob tem opozoriti, da je takrat isto

traso prevozil v obratni smeri kot tokrat, ko ga je pot vodila iz Ljubljane preko Kranja, Jesenic, Kranjske Gore, Vr{i-a, Bovca, Nove Gorice, Se'ane, Kopra, Ilirske Bistrice, Postojne, Ko-evja, Novega mesta, Bre'ic, Ptuj, Lendave, Murske Sobote, Maribora, Dravograda, Velenja in Kamnika nazaj v Ljubljano. Trasa dirke je bila dolga 1.170 kilometrov.

Events Calendar For May, June & July, 2005

- Maj 1 Prvo sveto obhajilo – Browns Line
Maj 7 Bled-Planica – Materinski dan
SAVA – Materinski dan
Maj 8 Slovensko Letovi{-e – Materinski Dan
Sv. Gregorij Veliki – Kulturnoo dru{tvo – Materinski dan
Triglav – Materinski dan
Maj 21 Slovenski Park – Taborenje mladine
Maj 22 Slovenski Park – Prvi piknik
Maj 23 Lipa Park – Open house and Polka Dance
Maj 28 Canadian Slovenian Scholarship Foundation – Annual Golf Tournament
Maj 29 Slovensko Letovi{-e – Procesija Korpus Kristi
Sv. Gregorij Veliki – Prvo obhajilo – Telova procesija
Junij 4 Slovenski Park – Golf Tounament
Junij 5 Dom Lipa – Walk-a-thon Pohod Ljubezni – Slovensko Letovi{-e
Slovenski Park – Procesija in piknik
Junij 11-12 Slovensko Letovi{-e - Orientacijski program za vse
Junij 19 Bled-Planica – Piknik – Dan o-etov
Simon Gregor-i- - Gregor-i-ev dan
Holiday Gardens – Prvi piknik
Triglav – Dan o-etov
Junij 25-26 Slovensko Letovi{-e – Namizni tenis
Bled-Planica – Slovenski Dan 2005 pri “Lipa Park”
Julij 2 Slovenski Park – Odbojka tournament
Julij 3 Slovensko Lovsko in Ribi{ko Dru{tvo – Prvi piknik – Strelsko tekmovanje
Slovenska skupnost – Slovenski Dan – Slovensko Letovi{-e
Lipa Park – Sausage Festival piknik
Julij 9 Slovensko Letovi{-e – Odbojka za mlade
Julij 10 Dru{tvo Ve-erni zvon – Tombola
Triglav - piknik
Julij 16 Slovensko Letovi{-e – T-ball tournament
Julij 17 Holiday Gardens - Drugi piknik
SAVA – Mladinski piknik
Julij 23-24 Slovensko Letovi{-e – Baseball za srednje{olce
Julij 24 Bled-Planica – Piknik – Pro{-enje – Igra “Ekhart” iz Slovenije
Julij 24 Slovensko Lovsko in Ribi{ko Dru{tvo – Drugi piknik – Tekmovanje v peki peciva
Bled - @egnanje
Julij 30 Slovensko Letovi{-e – Poletni ve-er
Julij 31 Slovenski Park – Mladinski piknik
Julij 31 do
Avgust 1 Planica – Letni piknik – Planica pri Bancroftu
Avgust 6-7 Slovensko Letovi{-e – Nogomet – Mladinski
Avgust 14 Dru{tvo Ve-erni zvon – Pro{-enje
Bled-Planica – [portni piknik
Avgust 20-21 Slovensko Letovi{-e – Odbojka - Sredno{olci

Druga poroka princa Charlesa in Camille Parker Bowles

Britanski prestolonaslednik princ **Charles** se je v Windsorju poročil s svojo dolgoletno prijateljico **Camillo Parker Bowles**. Civilne poroke, ki je potekala v tamkajšnji mestni hiši, se je udeležilo kakih 30 gostov, med njimi Charlesova sinova, princa **William** in **Harry** ter Camillin sin **Tom** in hčerka **Laura**. Poročni priistaba bila princ William in Camillin sin Tom Parker Bowles.

Po civilni poroki je v dvorcu Windsor sledil verski obred, med katerim sta se Charles in Camilla pokesala za pretekle grehe ter si obljubila *"večno zvestobo"*. Po obredu pa je bil v gradu Windsor sprejem za goste. Camilla je pri civilni poroki nosila obleko bele barve iz ifona in bel svilen plašč, Charles pa je imel na sebi poročni frak, in ne mornariške uniforme, kakor je 29. julija 1981 nosil na poroki z **Diano Spencer**. Mladoporočnica sta po poroki v mestni hiši pozdravila množico ljudi, ki so ju prišli pozdravit, med njimi pa je bilo tudi nekaj takšnih, ki so ju izvidgali.

Med gosti na civilni poroki ni bilo Charlesovih staršev, kraljice **Elizabeth II.** in princa **Filipa**, ki pa sta se popoldne v kapeli svetega Jurija v dvorcu Windsor tako kot ostali člani britanske kraljeve družine udeležila cerkvenega blagoslova para in sprejema za okoli 750 povablencev. Med njimi je bil Camillin bivši mož **Andrew Parker Bowles**.

Za cerkveni obred, ki ga je vodil canterburyjski nadškof **Rowan Williams**, je Camilla izbrala dolgo svileno obleko neke sivomodre barve in naglavni okras iz pozlačenega perja.

Po koncu cerkvenega blagoslova je par pozdravil množico in z nekaterimi tudi pokramljal ter se rokoval. Vendar se Charles in Camilla kljub priakovanju nekaterih ob prihodu iz kapele nista poljubila.

Na torti je bilo možno obudovati tudi natančno izdelan mrežast vzorec in v njem prikazano

črko C ter grb valižanskega princa. Za razrez torte pa so uporabili meč kralja **Jurija V.**, Charlesovega pradedca.

Tako za 56-letnega Charlesa kot leto dni starejšo Camillo je to drugi zakon. Poroka Charlesa in njegove prve žene Diane se je začela *"pravilno"*, toda pravljica se je kmalu končala, predvsem zaradi Charlesove ljubezni do Camille, s katero sta se spoznala že leta 1970 med tekmo pola v Windsorju. Camilla in Charles sta namreč po porokah že naprej ostala tesna prijatelja, Diana pa je prav soprogov *"prijateljski"* odnos s Camillo krivila za razpad njunega zakona. Kot je dejala v enem od televizijskih pogovorov, so *"bili v zakonu trije, zato je bila tam gneča"*.

Charles in Diana sta se leta 1992 razšla, zakon pa se je uradno končal z ločitvijo leta 1996, leto dni pred Dianino tragično smrtjo v prometni nesreči v Parizu. Camilla se je leta 1973 poročila s svojim večletnim obudovalcem, vojaškim častnikom Andrewom Parkerjem Bowlesom, zakon pa se je leta 1995 končal z ločitvijo.

Po Dianini smrti sta se Camilla in Charles začasno odpovedala skupnemu pojavljanju v javnosti, zadnjih nekaj let pa sta vse pogosteje skupaj prišla tudi na uradne prireditve. Par, ki že vrsto let tudi živi skupaj v Charlesovi londonski rezidenci Clarence House, je 10. februarja sporočil, da se namerava poročiti. Poroka je bila sicer načrtovana za 8. april, a so jo zaradi pogreba papeža **Janeza Pavla II.**, ki se ga je udeležil tudi princ Charles, za en dan preložili.

Po poroki se bo za Camillo življenje pomembno spremenilo, javnost, pri kateri doslej ni bila izrazito priljubljena, pa bo pozorno spremljala njene korake. Na uradnih dogodkih bo uporabljala naziv Njena kraljeva visokost, vojvodinja cornwallska.

"Mladoporočnica" sta medene tedne preživela na škotskem.